ПРОЛЕТАРЕБО ᲧᲕᲔᲚᲐ ᲥᲕᲔᲧᲜᲘᲡᲐ, ᲨᲔᲔᲠᲗᲓᲘᲗ!

ᲙᲝᲛᲣᲜᲘᲡᲢᲘ

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲙᲝᲛᲣᲜᲘᲡᲢᲣᲠᲘ ᲞᲐᲠᲢᲘᲘᲡ ᲪᲔᲜᲢᲠᲐᲚᲣᲠᲘ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘᲡ, ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲡᲡᲠ ᲣᲛᲐᲦᲚᲔᲡᲘ ᲡᲐᲑᲭᲝᲡ ᲓᲐ ᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲗᲐ ᲡᲐᲑᲭᲝᲡ ᲝᲠᲒᲐᲜᲝ

КОМУНИСТИ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

ᲒᲐᲖᲔᲗᲘ ᲒᲐᲛᲝᲓᲘᲡ 1920 ᲬᲚᲘᲡ 3 ᲘᲕᲜᲘᲡᲘᲓᲐᲜ

№ 213 (18455) ᲝᲗᲮᲨᲐᲑᲐᲗᲘ, 15 ᲡᲔᲥᲢᲔᲛᲑᲔᲠᲘ, 1982 ᲬᲚᲘ ᲤᲐᲡᲘ 3 ᲙᲐ�პ.

ᲛᲬᲐᲠᲡ ᲣᲭᲔᲠᲔᲜ ᲛᲝᲡᲙᲝᲕᲔᲚᲗᲐ ᲗᲐᲝᲡᲜᲝᲑᲐᲡ

18 ᲓᲔᲙᲔᲛᲑᲔᲠᲘ: ᲙᲝᲛᲣᲜᲘᲡᲢᲣᲠᲘ ᲨᲐᲒᲐᲗᲝᲠᲘ

ᲪᲮᲘᲜᲕᲐᲚᲘ. (ᲗᲐᲡ. ᲙᲝᲠᲠ. Გ. ᲗᲝᲓᲝᲠᲘᲐ). მოსკოვის ლენინურის სახელობის საავტომობილო ქარხნის კოლექტივის თაოსნობას, რომ 18 დეკემბერს მოეწყოს სსრ კავშირის შექმნის 60 წლისთავისადმი მიძღვნილი კომუნისტური შაბათობა, გამოეხმაურნენ ცხინვალელი მანქანათმშენებლები. ყოველი დღე აქ დიდი შრომის ნაყოფიერებით აღინიშნება.

განსაკუთრებული გულისყურით შრომობენ ახლა საელექტროტა ელექტროვიბრომანქანების დამზადებაზე. ამ საქმეში მეტად მნიშვნელოვანია მკედელთა წვლილი. აქ ნაწრთობი დეტალები საიმედოა. თერმული უბნის მკედელთა ბრიგადა წლების მანძილზე მოწინავეა. ახლა ისინი პრაქტიკულად ასხამენ ფრთებს საიუბილეო ინიციატივას. აქ ყოველკვირეული დაგალება სანიმუშოდ სრულდება — 110 პროცენტია მათი შრომითი მაჩვენებელი.

ბრიგადას უნარიანად ხელმძღვანელობს საწარმოს ვეტერანი, დამრიგებელი ლავრენტე მულდარიოვი. მან ოცზე მეტ ახალგაზრდას შეასწავლა ფოლადის წრთობა, დეტალების ხარისხიანად დამზადება. ერთსულოვნებენ, შრომის ხალისი, ერთმანეთის პატივისცემა დამკვიდრებულა ბრიგადაში და ეს არის წარმატების საფუძველიც.

ᲗᲑᲘᲚᲘᲡᲘ. კონიაკის ქარხნის [illegible] წარმატებით იბრძვის მეთორმეტე [illegible] მეორე წლის სახელმწიფო გეგმების [illegible] და გადაჭარბებით შესრულებისათვის. ამის მტკიცე მარახტიას იძლევა საწარმოს დღევანდელი ეკონომიკური მაჩვენებლები. პროდუქციის გამოშვების რვა თვის გეგმა საწარმოს კოლექტივმა ვადამდე გაანაღდა და მომხმარებელს 51.370 ათასის ნაცვლად 51.905 ათასი მანეთის პროდუქცია მიაწოდა. 102,7 პროცენტით შესრულდა რეალიზაციის გეგმა. კარგი მოსავლებები აქვთ ნორმატიული წმინდა პროდუქციის მაჩვენებლისა და შრომის ნაყოფიერების ზრდის საქმეშიც.

საწარმოს თითოეულ სამაჭროს, უბანსა და ბრიგადას შორის ფართოდ არის გაშლილი სოციალისტური შეჯიბრება სსრ კავშირის შექმნის 60 წლისთავის ღირსეული შეხვედრისათვის.

საწარმოს კოლექტივი ფართოდ გამოეხმაურა მოსკოველთა თაოსნობას — 18 დეკემბერს მოაწყოს კომუნისტური შაბათობა. ამ დღეს აქ იმრომეზენ უმაღლესი შრომის ნაყოფიერებით, დაამზადებენ 57 ათასი მანეთის პროდუქციას, დაზოგავენ დიდი რაოდენობით სათბობსა და ელექტროენერგიას. („კომ“ კორ.).

ᲔᲜᲔᲠᲒᲔᲢᲘᲙᲐ ᲛᲔᲣᲠᲜᲔᲝᲑᲘᲡ ᲡᲐᲤᲣᲫᲕᲔᲚᲘᲐ

ᲗᲐᲪᲝᲠᲘᲝᲑᲘᲡ განვითარების თანამედროვე ეტაპზე ენერგეტიკა ადამიანის ცხოვრების განუყოფელი ნაწილი, მისი მუდმივი თანამგზავრი გახდა. იგი პაერივით გვჭირდება ყოველ წუთს, ყოველ საათს შინ თუ გარეთ.

და მაინც, ჩვენში ელექტრომოხმარების სტრუქტურას მკაფიოდ გამოსატყვი სამრეწველო ხასიათი აქვს, რამეთუ ქვემარიგად ენერგეტიკა გაგლავთ სახალხო მეურნეობის მამოძრავებელი ძალა, მთელი ეკონომიკის ფუნქციონირების საფუძველი, იგი ჩვენი სახელმწიფოს პოლიტიკური საფუძველიცაა. „კომუნიზმი —ეს არის საბჭოთა ხელისუფლება პლუს მთელი ქვეყნის ელექტრიფიკაცია“ — გვასწავლის დიდი ბელადი ვ. ი. ლენინი.

დღეს საბჭოთა ქვეყანა, რომელიც წარმატებით აშენებს კომუნიზმის მატერიალურ-ტექნიკურ ბაზას, ელექტროენერგიის წარმოების მხრივ მსოფლიოში ერთ-ერთ პირველ ადგილზეა. მარტო ერთ დღეში საბჭოთა კავშირი აწარმოებს 3,5 მილიარდ კილოვატსაათ ელექტროენერგიას. ქვეყნად შექმნილია თავისი მასშტაბით უნიკალური ერთიანი ენერგეტიკული სისტემა, რომელშიც 80 ენერგოსისტემაა გაერთიანებული. ამჟამად მოქმედი ყველა ენერგოაგრეგატის წლიურმა კრებსითმა სიმძლავრემ 270 მილიარდ კილოვატსაათს მიაღწია.

უკანასკნელ ათწლეულში ბევრი რამ გაკეთდა „პიმისოდ, რომ რესპუბლიკის ელექტროენერგეტიკა უპირატესი ტემპით განვითარებულიყო. ჩვენი ელექტროსადგურების სიმძლავრე თითქმის ერთიორად გაიზარდა და 4 მილიონ კილოვატს მიაღწია. აშენდა და ექსპლუატაციაში ჩაბმულ ერთიორად გაიზარდა და 4 მილიონ სიმძლავრით მოქმედებს ენგურის ჰიდროელექტროსადგური ხუთიოვ აგრეგატი, გაფართოვდა ტყვარჩელის სახელმწიფო რაიონული ელექტროსადგური, მწყობრში ჩადგა ეარციხის კასკადის სამი ჰიდროსადგური, გაყვანილია ახალი ელექტროგადამცემი ხაზები, განეულია ენიშვნელოვანი მუშაობა სოფლის მეურნეობის ელექტრიფიკაციისათვის. საქართველოს სსრ პირველად გახდა ელექტროენერგიის ექსპორტიორი.

საქართველოს სსრ მშრომელთა მეთერთმეტე ხუთწლეულისა და 1982 წლის სოციალისტური ვალდებულებით გათვალისწინებულია: უზრუნველყონ სათბობ-ენერგეტიკული კომპლექსის შემდგომი დაჩქარებული განვითარება სანარმოების სიმძლავრეთა ყოველნაირი ზრდის, მეცნიერებისა და ტექნიკის მიღწევათა ფართო დანერგვის, რეზერვების მაქსიმალური გამოვლენისა და გამოყენების საფუძველზე;

სათბობ-ენერგეტიკულ კომპლექსში აამოქმედონ ახალი სიმძლავრენი: ენინალისა და ეარციხის ჰიდროელექტროსადგურების და ტყვარჩელის სახელმწიფო რაიონული ელექტროსადგური (რეკონსტრუქციაა); ამასთან გეგმის გამომტებით ანარმოონ 80 მილიონი კილოვატსაათი ელექტროენერგია, ხოლო დაგალების დამატებით დაზოგონ 250 მილიონი კილოვატსაათი ელექტროენერგია და 366 ათასი გიგაკალორია.

რესპუბლიკის ენერგეტიკოსები ცდილობენ განამტკიცონ და ამრავლონ მოპოვებული შედეგები. განუხრელად ხელმძღვანელობენ რა სკკპ XXVI ყრილობისა და საქართველოს კომპარტიის XXVI ყრილობის გადაწყვეტილებებით, ნარმატებებს აღნევენ საბჭოთა კავშირის შექმნის 60 წლისთავის აღსანიშნავ სოციალისტურ შეჯიბრებაში. მიმდინარე წლის 8 თვეში ელექტროენერგიის გამომუშავების გეგმა შესრულებულია 100,7 პროცენტით (10253 მილიონ კილოვატსაათი), ხოლო მთლიანი პროდუქციის ნარმოებისა — 100,8 პროცენტით. ამ უკანასკნელის ზრდის ტემპმა 107,9 პროცენტი შეადგინა. ამავე პერიოდში რესპუბლიკის სახალხო მეურნეობამ მოიხმარა 9851 მილიონი კილოვატსაათი ელექტროენერგია, რომლის ზრდის ტემპმა საგეგმო 103,7-ის ნაცვლად 102,9 პროცენტი შეადგინა. ამის მიზეზია ის, რომ ზოგიერთმა მსხვილმა მომხმარებელმა ვერ შეძლო ლიმიტით გათვალისწინებული მილიონობით კილოვატსაათი ელექტროენერგიის ათვისება, მათ შორის არის რუსთავის ქიმიური ქარხანა, ამიერკავკასიის რკინიგზისა (და) „ტყიბულეანახშირის“ სამმართველოები.

რესპუბლიკაში ნახევარი წლის მანძილზე დაიზოგა 141 მილიონ 191 ათასი კილოვატსაათი ელექტროენერგია ანუ 3,1 პროცენტი, თბოენერგიაში კი გადაახარჯა 112 ათასი გიგაკალორია, ანუ 2,1 პროცენტი. ძირითადად ამაში ბრალი მიუძღვით კვლავ ზემოხსენებულ რუსთავის ქიმიკოსებს, რომლებმაც ნორმასთან შედარებით 214,6 ათასი გიგაკალორია ანუ 24,4 პროცენტით მეტი თბოენერგია დახარჯეს. ასევე ელექტროენერგიის დიდი გადახარჯვა აქვს ზესტაფონის ფეროშენადნობთა ქარხნის კოლექტივს.

პარტიის XXVI ყრილობაზე ამხანაგმა ლ. ი. ბრეჟნევმა თქვა, რომ ჩვენ ცენტრალური კომიტეტი, რომელიც ჯეროვნად აფასებს საბჭოთა ხალხის ᲒᲣᲚᲘᲡᲬᲧᲝᲠᲘᲡ მარტივად ისტორიულ საგმირო საქმეებს, ნათლად ხედავს სიძნელეებსაც, ნაკლოვანებებსაც, გადაუჭრელ პრობლემებსაც, მათ შორის იმ ვინრო ადგილებსა და დისპროპორციებს, რომლებიც ჯერ კიდევ გვაქვს სახალხო მეურნეობაში. ამგვარ ხარვეზებს ჩვენი რესპუბლიკის სახალხო მეურნეობაშიც ეხვდებით. კერძოდ, არასწორად არის მიჩნეული, რომ ერთობლივი საზოგადოებრივი პროდუქციის ზრდის ტემპი ელექტროენერგიის წარმოებისა და მოხმარების ზრდის ტემპზე სწრაფი აღმოჩნდა. ჩვენ სხვა მოკავშირე რესპუბლიკებს საგრძნობლად ჩამოვრჩებით ერთ სულ მოსახლეზე ელექტროენერგიის წლიური წარმოებისა და მოხმარების მხრივ. ამასთან საგეგმო დაგალებებზე მეტად გაიზარდა ელექტრომოხმარება რესპუბლიკურ სამინისტროთა სისტემებში, რაც მიუტევებელია. მართალია, მეათე ხუთწლეულის ელექტრომოხმარების ზრდის ტემპმა თითქმის 15 პროცენტი შეადგინა, მაგრამ შრომის ელექტროალეტურიდობა ჩვენში საშუალო საკავშირო დონესთან შედარებით ამდენივე პუნქტით შემცირდა.

ელექტროენერგიის მნიშვნელოვანი მომხმარებელი ხდება სოფლის მეურნეობა, რამდენადაც აქ წარმოების ინტენსიფიკაცია, შრომის ნაყოფიერების ზრდა ხორციელდება წარმოების ძირითადი პროცესების მექანიზაციის, ავტომატიზაციისა და ელექტრიფიკაციის ბაზაზე. ელექტროენერგიის მოხმარების ინტენსიური ზრდა მოსალოდნელია აგრეთვე კომუნალურ-საყოფაცხოვრებო მომსახურებაში. ყოველივე ეს წარმოშობს ელექტროენერგიის იმ დეფიციტს, რომელსაც ჩვენი სახალხო მეურნეობა განიცდის განსაკუთრებით შემოდგომა-ზამთრის პერიოდში. მართალია, სახალხო მეურნეობის განვითარების ძირითადი მიმართულებანი ითვალისწინებს რესპუბლიკაში ელექტროენერგიის წარმოების 1,2-ჯერ გადიდებას, ენინალის ჰიდროელექტროკავშირის მშენებლობის დამთავრებას, ხუდონის ჰიდროელექტროსადგურის მშენებლობის განგრძობასა და სხვას, მაგრამ მის პარალელურად, როგორც ეს აღინიშნა შარშან რესპუბლიკის პარტიული აქტივის კრებაზე და საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის ნოემბრის პლენუმზე, უნინარეს ყოვლისა მთელი მეცადინეობა უნდა მოხმარდეს ელექტრომოხმარებაში ზოგიერთი უარყოფითი ტენდენციის, თვით რესპუბლიკის ენერგეტიკოსთა მუშაობაში არსებული ნაკლოვანებების აღმოფხვრას. კერძოდ, მიჩნეულ იქნა, რომ ჯეროვანი ყურადღება არ ექცევა ელექტროსულის ინტენსიურ განვითარებას, შიდასასისტემო და სისტემათაშორისო ელექტროკავშირის განმტკიცებას. ახალი როდი, რომ არსებული ელექტროგადამცემი ხაზები ვერ უზრუნველყოფენ აჭარის, კახეთისა და ჩვენი მთის რაიონების საიმედო მომარაგებას. არასწორად იქნა მიჩნეული ის პრაქტიკაც, რომ ზამთრის პერიოდში სიმძლავრეთა 60 პროცენტზე მეტი კონცენტრირებულია თბილისის სახელმწიფო რაიონულ ელექტროსადგურში. ელექტროგადაცემის სისტემათშორისო ხაზების გამტარუნარიანობა ძალზე მცირეა, რის გამოც შეუძლებელია ელექტროენერგიის ფართო გაცვლა მეზობელ ენერგოსისტემებთან. არასახარბიელო მდგომარეობაშია სასოფლო მანაწილებელი ელექტროქსელი.

აქტივის კრებაზე ხაზგასმით აღინიშნა, რომ რესპუბლიკის ენერგეტიკის შემდგომი განვითარების პრობლემები განსაკუთრებულ ზრუნვას მოითხოვს. პარტიულმა კომიტეტებმა, სამინისტროებმა, უწყებებმა, ყველა ორგანიზაციამ ძირეულად უნდა გადასინჯონ თავიანთი დამოკიდებულება ამ პრობლემისადმი, მათს გადაჭრას მიუდგნენ ნამდვილად პარტიული, სახელმწიფო პოზიციიდან. ამასთან უნდა განხორციელდეს ღონისძიებანი მოქმედი მოწყობილობის მოდერნიზაციისათვის, ელექტროენერგიის დანაკარგებისა და სათბობის ხვედრითი ხარჯვის შემცირებისათვის.

— და ამ საქმეშიც, — მიგვითითებს სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრობის კანდიდატი, საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი ე. ა. შევარდნაძე, — უნდა ვიხელმძღვანელოთ დროის მოთხოვნით, რომელიც ნამოყენებული იყო სკკპ XXVI ყრილობაზე. ეკონომიკა ეკონომიური უნდა იყოს — ეს მეტად მნიშვნელოვანი საკითხია.

რა ძერები მოხდა ჩვენში ამ მხრივ?

ზემოხსენებული დისპარსიორიის აღმოსაფხვრელად და საბაზისო სიმძლავრეთა გასაზრდელად „საქმთავარენერგომ“ მთელი რიგი საშუალებები განახორციელა. კერძოდ, წარმატებით მიმდინარეობს ტყვარჩელის სახელმწიფო რაიონული ელექტროსადგურის მეორე ელექტრობლოკის მშენებლობა, რომელიც მომავალ წელს ამოქმედდება.

წლეულს დაგეგმილია აშენდეს 35-110 კილოვოლტი ძაბვის 249 კილომეტრი ელექტროგადამცემი ხაზი. ამოქმედდება გურჯაანის 220-კილოვატიანი ქვესადგური, ხოლო რუსთავ-გურჯაანის 220 კილოვოლტიან ელექტროგადამცემ ხაზს ნომინალურ ძაბვაზე გადაიყვანენ, რაც მნიშვნელოვნად გააუმჯობესებს კახეთის ელექტრომომარაგებას. ზესტაფონის საკავნო ქვესადგურში მაღე ამოქმედდება 200 კილოვოლტიანი № 3 ავტოტრანსფორმატორი.

რესპუბლიკის ენერგეტიკის განვითარების დღევანდელი მდგომარეობის ღრმა მეცნიერული ანალიზის საფუძველზე საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის VI პლენუმმა მიზანშეწონილად ცნო ენერგეტიკის პროგრესის ძირითად მიმართულებათა პარალელურად ძირფესვიანად გადასინჯულიყო და თანამედროვე მეცნიერული თვალთახედვით შეფასებულიყო ჩვენი რესპუბლიკის მცირე და საშუალო ენერგეტიკის ენერგეტიკული ათვისების პრობლემა უახლოეს წლებში ელექტროენერგიის მოსალოდნელი მნიშვნელოვანი დეფიციტის შესამცირებლად.

აღნიშნული პრობლემის ირგვლივ, როგორც ეს პატივცემულ მკითხველს ახსოვს, აზრთა გაზიარებასა და საფუძვლიანი საუბრისათვის გაზეთმა „კომუნისტმა“ რედაქციაში „მრგვალ მაგიდასთან“ მოიწვია რესპუბლიკის წამყვანი მეცნიერები და პრაქტიკოსი ჰიდროენერგეტიკოსები. ამასთან გაზეთი აღნიშნავდა, რომ რესპუბლიკაში მძლავრი საბაზისო ელექტროსადგურების პარალელურად მცირე და საშუალო სიმძლავრის ჰესების მშენებლობა აქტუალური და რესპუბლიკის ენერგეტიკის განვითარებისათვის უაღრესად საჭიროა. იქვე ნათქვამი იყო: განხილული პრობლემის ზნეობრივი ორიენტაციისათვის საჭირო იქნება კომპლექსური მიდგომა, რომელიც თავის მხრივ მოითხოვს საუწყებათშორისო გადაწყვეტას კომპეტენტური კომისიის შექმნის მეშვეობით.

ამ პუბლიკაციის შემდეგ, ერთი თვე გავიდა. რედაქცია ელის, რომ საქართველოს სსრ მეცნიერებისა და ტექნიკის სახელმწიფო კომიტეტი, სახმშენი საქმიანად გამოეხმაურებიან ზემოაღნიშნულ პრობლემას.

ჩვენი კომენსიტური პარტია და საბჭოთა მთავრობა უდიდეს სახსრებს გამოპყოფენ ქვეყნის ელექტროფიკაციისათვის. მეთერთმეტე ხუთწლეულის ბოლოსათვის ელექტროენერგიის გამომუშავება ჰიდროელექტროსადგურებში 235 მილიარდ კილოვატსაათს მიაღწევს.

„ჩვენ უზარმაზარი რესურსები გვაქვს, — აღნიშნა საკავშირო ალკკ XIX ყრილობაზე წარმოთქმულ თავის სიტყვაში ამხანაგმა ლ. ი. ბრეჟნევი (ალკკ — მაგრამ უბედურება ის არის, რომ ხშირად მაძალებენ და ლითონი, პური და ნედლეული, მასალები და სათბობი არაგონივრულად, დაუდგენად და უყაირათოდ გამოიყენება. ასე ვეღარ გაგრძელდება. თუ დავძალვეთ ამ ცოდვას, ქვეყანა გაიცილებთ უფრო მდიდარი გახდება, ადამიანები კი უკეთ იცხოვრებენ“.

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივნის ეს მითითებანი რესპუბლიკის მშრომელების ყოველდღიური საქმიანობის დევიზი უნდა გახდეს.

ᲕᲐᲠᲙᲔᲗᲘᲚᲘᲡ მევენახეობა-მეზილეობის საბჭოთა მეურნეობის ზვრებში ყურძენს შერჩევით კრეფენ. კოდევ რამდენიმე დღე, და რთველი სულ უფრო და უფრო გაჩაღდება.

—წელს ვარკეთილელმა მევენახეებმა, — ამბობს მეურნეობის დირექტორი ა. ახვლედიანი, — ვალდებულება იკისრეს მოკრიფონ 1.700 ტონა მაღალხარისხოვანი ყურძენი. ეს 90 ტონით აღემატება მეურნეობის წლიურ გეგმას. ამჟამად სუფრის ჯიშის ყურძენს კრეფენ. უკვე ჩაბარებულია 150 ტონაზე მეტი თავრიზული ყურძენი.

* * *

ᲡᲣᲠᲐᲗᲘᲡᲗᲕᲘᲡ: მარცხნივ — ყურძნის კრეფა № 2 ბრიგადაში. აქ 233 ტონის ნაცვლად ვალდებულებას კისრულობენ მოკრიფონ 280 ტონა ყურძენი; მარჯვნივ — ბრიგადირი ბ. ᲨᲔᲚᲓᲔᲚᲘ; მოწონავე მკრეფავი ქ. მკალავლიშვილი, რომელიც დღეში 500-600 კილოგრამს კრეფს.

Ს. ᲙᲘᲚᲐᲫᲘᲡ ფოტო.

რთველი — 82

ᲕᲐᲠᲙᲔᲗᲘᲚᲘᲡ ᲖᲕᲠᲔᲑᲨᲘ

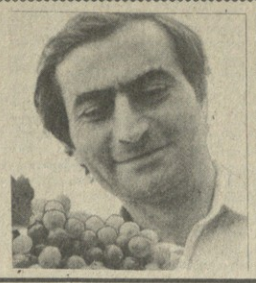

ᲢᲔᲛᲞᲘ, ᲢᲔᲛᲞᲘ, ᲛᲔᲩᲐᲘᲔᲤᲔᲑᲝ!

ᲮᲐᲠᲘᲡᲮᲝᲕᲐᲜᲘ ᲩᲐᲘᲡ ᲨᲝᲗᲚᲘᲡ ᲓᲐᲛᲐᲖᲓᲔᲑᲐ 1982 ᲬᲚᲘᲡ 14 ᲡᲔᲥᲢᲔᲛᲑᲠᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ

(ᲢᲝᲜᲘᲡᲐᲜᲘᲗ)

ავტ. რესპუბლიკები და რაიონები	ᲒᲔ�გმა და ᲕᲐᲚᲓᲔᲑᲣᲚᲔᲑᲐ	მოკრეფილია სეზონის დაწყებიდან	შესრულების %	+ — 1981 წელთან შედარებით	ᲓᲐᲜᲘᲩᲜᲘᲡ ᲛᲝᲛᲐᲙᲠᲘᲤᲝ	ᲧᲝᲕᲚᲘᲗᲚᲘᲡ ᲣᲜᲓᲐ ᲛᲝᲙᲠᲘᲤᲝᲡ	18/IX მოკრეფილია	I ᲩᲐᲠᲮᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲡᲐᲨᲣᲐᲚᲝ ᲬᲚᲘᲡ 18/IX
ᲑᲔᲚᲒᲐᲩᲐᲠᲘᲡ	21500	16756	77.9	— 2590	4744	100	91	80.0
ᲥᲝᲯᲝᲚᲝᲗᲘᲡ	46700	39758	85.1	— 2880	6942	300	101	85.2
ᲙᲔᲓᲠᲘᲡ	1300	1028	79.0	— 190	272	15	8	76.5
ᲡᲣᲚ ᲐᲮᲐᲠᲐᲨᲘ	69500	57542	82.7	— 5160	11958	415	200	76.6
ᲒᲐᲚᲘᲡ	47000	40001	85.1	— 1472	7000	340	329	78.1
ᲛᲐᲮᲐᲠᲯᲘᲜᲘᲡ	37350	33335	89.2	+ 340	4015	290	262	71.2
ᲡᲝᲩᲘᲡ	700	640	91.4	— 97	60	8	2	68.0
ᲒᲣᲚᲠᲘᲪᲘᲡ	2800	2516	89.8	— 85	284	22	18	78.3
ᲒᲣᲓᲐᲣᲗᲘᲡ	7150	7171	100.2	+ 187	—	60	70	74.6
ᲡᲣᲚ ᲐᲦᲐᲡᲐᲖᲔᲗᲨᲘ	95000	83863	88.0	— 1177	11337	720	681	72.7
ᲛᲐᲡᲙᲐᲠᲐᲫᲘᲡ	97500	81078	83.1	— 4519	16427	680	329	74.7
ᲩᲝᲮᲐᲢᲐᲣᲠᲘᲡ	18400	11489	85.7	— 440	1911	90	37	76.0
ᲚᲔᲜᲘᲜᲯᲘᲡᲗᲘᲡ	27200	23569	86.6	+ 84	3631	190	138	76.6
ᲡᲐᲒᲐᲠᲯᲝᲡ	3000	2665	88.8	— 100	335	15	38	74.4
ᲬᲣᲡᲔᲣᲙᲘᲫᲘᲡ	10000	8558	85.5	— 710	1447	80	82	69.4
ᲬᲐᲚᲙᲐᲗᲣᲠᲘᲡ Შ.	14000	8644	61.7	— 3507	5356	130	102	53.5
ᲧᲕᲘᲗᲔᲡᲚᲘᲡ Შ.	12800	10397	81.2	— 509	2403	100	101	74.4
ᲪᲮᲘᲜᲕᲐᲚᲘᲡ	12500	10875	87.0	— 659	1625	100	104	72.6
ᲐᲮᲐᲚᲪᲘᲮᲘᲡ	1000	716	71.6	— 181	284	10	2	74.6
ᲒᲝᲠᲘᲡ	26800	21257	80.8	— 2068	5043	230	201	72.0
ᲧᲣᲗᲐᲘᲡᲘᲡ	72300	54493	75.3	— 6703	17807	500	501	76.5
ᲕᲐᲚᲔᲜᲯᲘᲩᲘᲡ	33800	26129	77.3	— 2487	7671	250	218	73.6
ᲩᲮᲝᲠᲝᲬᲧᲣᲡ	25700	20765	80.7	— 1942	4935	200	266	77.3
ᲮᲝᲑᲘᲡ	10600	9892	93.3	— 223	708	80	84	74.6
ᲗᲘᲗᲐᲠᲯᲝᲚᲘᲡ	1330	1216	91.4	— 40	114	5	13	74.8
ᲭᲘᲝᲗᲝᲠᲘᲡ Შ.	1100	1224	111.2	— 1	—	—	1	79.5
ᲕᲐᲜᲘᲡ	1000	966	96.6	— 42	34	5	1	75.9
ᲡᲣᲚ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲨᲘ	528000	435128	82.4	— 30295	92872	3800	3094	74.3

ᲣᲙᲐᲜᲐᲡᲙᲜᲔᲚ დღეებში ᲩᲐᲠᲘᲡᲮᲝᲕᲐᲜᲘ ჩაის ფოთლის კრეფის ტემპი რამდენადმე კეთილდებოდა. ოჩამჩირის, გუდაუთის, ლენინგორის რაიონების, ქ. ᲒᲝᲗᲝᲗᲘᲡ ზონის მეჩაიფეებმა უკვე ვალდებულებანი ᲩᲐᲠᲑᲐᲜᲔᲚᲘᲡ ᲬᲚᲘᲡ ᲐᲛᲐᲕᲔ პერიოდში მიღწეულ ნედლეულის კრეფის დონეს.

მაგრამ ჩაის კრეფის დღიური ტემპი — 3000-3100 ტონა ვერ უზრუნველყოფს მეჩაიეების წინაშე დასახული ამოცანების შესრულებას. იმისათვის რომ მოკრეფილ 528 ათასი ტონა ᲩᲐᲠᲘᲡᲮᲝᲕᲐᲜᲘ ჩაის ფოთლისა, საკმარისი დღიური ტემპი 3800 ტონამდე გავზარდოთ.

ᲩᲐᲠᲗᲚᲘᲡᲗᲕᲘᲡ დონეს მნიშვნელოვნად ჩამორჩებიან ქ. ᲧᲣᲚᲔᲗᲣᲠᲘᲡ ზონის, ᲬᲣᲒᲓᲘᲓᲘᲡ, ᲮᲔᲚᲯᲐᲩᲐᲣᲠᲘᲡ, ᲥᲝᲑᲣᲚᲔᲗᲘᲡ, ᲛᲐᲮᲐᲠᲯᲘᲜᲘᲡ, ᲬᲐᲚᲔᲜᲯᲘᲮᲘᲡ, ᲒᲝᲯᲝᲑᲘᲡ და მთელი რიგი სხვა რაიონების მეურნეობები.

არ შეიძლება გაგლეჯ, ოჩამჩირელ, სოხუმელ, მახარაძელ, სამტრედიელ, ᲧᲣᲚᲔᲗᲘᲫᲔᲚ, ცხაკაიელ, ᲬᲐᲚᲔᲜᲯᲘᲮᲔᲚ და მთელი რიგი სხვა რაიონების შეჩაიეთა უყურადღებო ᲛᲝᲛᲐᲛᲖᲐᲠᲔᲑᲐᲡ. ᲛᲘᲡᲘᲡ ᲛᲘᲖᲔᲖᲘ ᲐᲠᲘᲡ ᲘᲡᲘ, რომ შეუწყნარებლად დაბალია მოკრეფილი ჩაის ხარისხი.

ჩაის ნედლეულის კრეფის ტემპს ჯერ კიდევ ჩამორჩებიან ᲥᲝᲑᲣᲚᲔᲗᲘᲡ, ᲫᲔᲓᲘᲡ, მახარაძის, ᲩᲮᲝᲠᲝᲬᲧᲣᲡ, ᲚᲔᲜᲘᲜᲯᲘᲡᲗᲘᲡ, ᲬᲐᲚᲔᲜᲯᲘᲮᲘᲡ, ᲒᲝᲯᲝᲑᲘᲡ და მთელი რიგი სხვა რაიონების. ᲐᲒᲠᲗᲝᲕᲔ Ქ. ᲧᲣᲚᲔᲗᲘᲡ ᲖᲝᲜᲘᲡ ᲛᲔᲣᲠᲜᲔᲝᲑᲘᲡ. (ᲗᲐᲡ. ᲤᲝᲢᲝᲜᲘᲗᲘ).

ᲒᲐᲒᲠᲐ: ᲒᲐᲜᲐᲮᲚᲔᲑᲘᲡ ᲝᲠᲘ ᲬᲔᲚᲘ

ᲥᲐᲚᲐᲥᲘ-ᲙᲣᲠᲝᲠᲢᲘᲡ ᲞᲐᲠᲢᲘᲣᲚᲘ ᲝᲠᲒᲐᲜᲘᲖᲐᲪᲘᲐ ᲛᲭᲘᲠᲓᲔᲑᲐ ᲐᲮᲠᲘᲪᲘᲔᲚᲔᲑᲡ ᲗᲐᲕᲘᲡ ᲐᲥᲢᲘᲕᲘᲡ ᲙᲠᲔᲑᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝᲬᲕᲔᲓᲘᲚᲝᲑᲐᲡ. ᲐᲛᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ ᲛᲘᲛᲓᲘᲜᲐᲠᲔᲝᲑᲓᲐ ᲡᲡᲙᲐ-ᲑᲐᲡᲚᲘᲡ ᲨᲔᲣᲖᲘᲔᲠᲔᲑᲚᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ, ᲠᲝᲛᲚᲘᲡ ᲛᲘᲖᲜᲐᲓ ᲐᲠᲘᲡ ᲛᲝᲬᲕᲔᲣᲚᲘ ᲠᲔᲐᲚᲘᲖᲐᲪᲘᲘᲡ ᲞᲠᲝᲑᲚᲔᲛᲐ ᲓᲐ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲙᲝᲛᲞᲐᲠᲢᲘᲘᲡ ᲪᲔᲜᲢᲠᲐᲚᲣᲠᲘ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘᲡ ᲞᲚᲔᲜᲣᲛᲘᲡ ᲬᲚᲘᲡ ᲛᲔᲠᲕᲔ ᲞᲚᲔᲜᲣᲛᲖᲔ.

ᲒᲐᲜᲡᲐᲙᲣᲗᲠᲘᲗ ᲓᲐᲛᲘᲜᲐᲗᲘᲡ ᲛᲘᲖᲜᲘᲗ ᲛᲘᲛᲦᲘᲜᲐᲠᲔᲝᲑᲓᲐ ᲡᲡᲙᲐ-ᲑᲐᲡᲚᲘᲡ ᲨᲔᲣᲖᲘᲔᲠᲔᲑᲚᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ ᲠᲝᲛᲚᲘᲡ ᲛᲘᲖᲜᲐᲓ ᲐᲠᲘᲡ ᲛᲝᲬᲕᲔᲣᲚᲘ ᲠᲔᲐᲚᲘᲖᲐᲪᲘᲘᲡ ᲞᲠᲝᲑᲚᲔᲛᲐ ᲓᲐ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲙᲝᲛᲞᲐᲠᲢᲘᲘᲡ ᲪᲔᲜᲢᲠᲐᲚᲣᲠᲘ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘᲡ ᲞᲚᲔᲜᲣᲛᲘᲡ ᲬᲚᲘᲡ ᲛᲔᲠᲕᲔ ᲞᲚᲔᲜᲣᲛᲖᲔ.

ᲐᲛᲯᲐᲛᲘᲗ ᲐᲛᲮᲐᲜᲐ�გᲘᲡ ᲛᲘᲖᲜᲘᲗ ᲛᲘᲛᲦᲘᲜᲐᲠᲔᲝᲑᲓᲐ ᲡᲡᲙᲐ-ᲑᲐᲡᲚᲘ

გაგრა: განახლების ორი წელი

(დასასრული)

ორგანიზატორული, სამეურნეო და იდეოლოგიური მუშაობის პარტიული ხელმძღვანელობის გარდაქმნის გზებმა და საშუალებებმა დიდმნიშვნელოვანი როლი შეასრულა ქალაქისა და მისი ზონის ცხოვრებაში, კომუნისტების, ყველა მშრომელის შეკავშირებაში პარტიის მიერ დასახული ამოცანების განსახორციელებლად.

პარტიული აქტივის ამ კრების გადაწყვეტილებათა შესრულების მიმდინარეობა განიხილეს, როგორც ამხანაგი ე. შევარდნაძე შეხვედრაზე პარტიის გაგრის საქალაქო კომიტეტის მიერ, ისევე ამ ანგარიშებზე ს. ბარანინმა, ბზიფის ექსპერიმენტული სახლსაშენების კომბინატის დირექტორის მოვალეობის შემსრულებელმა რ. ხარჩილავამ.

შეხვედრაზე გამოვიდა ამხანაგი ე. შევარდნაძე.

„ამაყოფილებით აღინიშნა ქალაქისა და მისი ზონის ცხოვრებას ყველა სფეროში, თითოეულ შრომითს კოლექტივში მიღწეული დადებითი შედეგები. საქალაქო პარტიულ ორგანიზაციის ყველაზე მნიშვნელოვან მონაპოვრად არის აღიარებული მორალურ-ფსიქოლოგიური და პოლიტიკური კლიმატის გაჯანსაღება. ამის შედეგად უფრო სტაბილური გახდა როგორც მრეწველობის, ისე სოფლის მეურნეობის ეკონომიკური მაჩვენებლები. ლმობიერის დამაჯერებელი დასტურია უმნიშვნელოვანეს სახეობათა პროდუქციის წარმოებისა და რეალიზაციის საგეგმო დავალებების სისტემატური გადაჭარბება, სამშენებლო-სამონტაჟო საქმეობათა მოცულობის გადიდება, მომსახურების სფეროს საწარმოთა მუშაობის სრულყოფა.

ახორციელებს რა პარტიის აგრარიულ პოლიტიკას, საქალაქო პარტიულმა ორგანიზაციამ მნიშვნელოვანი წარმატებანი მოიპოვა სასოფლო-სამეურნეო წარმოებაში. მისი განვითარების ტემპის დაჩქარებამ შესაძლებელი გახადა უკვე 1981 წელს მნიშვნელოვნად გაზრდილიყო სოფლის მეურნეობის ძირითადი დარგების მთლიანი პროდუქციის მოცულობა წინა წელთან შედარებით. მაგალითად, ბოსტნეულის წარმოება გაიზარდა 16 პროცენტით, ხილის წარმოება გადიდდა 9 პროცენტით, ციტრუსისა — 25 პროცენტით. დიდი ყურადღება ეთმობა საზოგადოებრივი მეურნეობების საკვები ბაზის შექმნას, საკვების წარმოების გადიდების რეზერვების ძიებას. საწარმო-დაწესებულებათა მთელი რიგი პირველადი პარტორგანიზაციების ინიციატივით ქალაქში დაიწყო საკვების დამზადება. პარტიის საქალაქო კომიტეტის მიერ. მოწონებული ამ თაოსნობის მეობებით წელს არასასოფლო-სამეურნეო საწარმოები დამზადებენ 10 ათას ტონა მარტო მწვანე მასას.

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის 1982 წლის მაისის პლენუმმა და საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის VII პლენუმმა პარტიულ ორგანიზაციებს სერიოზული ამოცანები დაუსახეს. მაგალითად, სასურსათო პროგრამამ თანახმად უკვე 1985 წელს აქ უნდა აწარმოონ 9.000 ტონა ბოსტნეული, 6.080 ტონა ხილი, 5.990 ტონა ციტრუსი, 3.400 ტონა ხორცი, 5.900 ტონა რძე, 50,5 მილიონი ცალი კვერცხი.

დასახული მიზნების მიღწევა, ხაზგასმით აღინიშნა შეხვედრაზე, არა მარტო სოფლის მეურნეობის მუშაკთა, არამედ აგრეთვე მრეწველობის, შენებლობის, საკულორტო მეურნეობის, მომსახურების სფეროს, ტრანსპორტის მშრომელთა უპირველესი საზრუნავია.

მწვავედ დაისვა ის საკითხი, რომ საჭიროა მკვეთრად გაუჯობესდეს მეცხოველეობის პროდუქტების წარმოება, გამოინახოს საკუთარი რეზერვები, საკუთარი რესურსები ამ პროდუქტებზე მოსახლეობის სულ უფრო მზარდი მოთხოვნილების დასაკმაყოფილებლად. ამასთან დაკავშირებით აღინიშნა კოლმეურნეობების, საბჭოთა მეურნეობების, საკულორტო მეურნეობის გამოუყენებელი შესაძლებლობანი. საჭიროა ბრუნვაში მოვქცეს ყოველი თავისუფალი გოჯი მიწა, მთის სამოვარი, — ისე დაისახა ამოცანა. გამოითქვა აგრეთვე წინადადება: გაერთიანებამ ძალისხმევის კონცენტრაციის მეოხებით უნდა შექმნას მთაში სპეციალიზებული საკვებმომპოვებელი მეურნეობა, რომელიც აითვისებდა აქ არსებულ 10 ათას ჰექტარ საუხოო სათბან-საძოვრებს. შეხვედრაზე სასურსათო პროგრამაში წელილის გადიდების მიზნით კონკრეტული რეკომენდაციები მიეცათ აგრეთვე ქალაქის საწარმოების, ორგანიზაციების, სასწავლებლების დამხმარე მეურნეობებს.

ყველა ეს ამოცანა ხელეწიფებათ გაგრის კომუნისტებს, მშრომელებს. ამას მოწმობს მუშაობის პირველი შედეგები. უკვე წელს დამლეს აქ გადაჭარბებით შესრულება სახელმწიფო შესყიდვის გეგმები; ხორცისა — 158 ტონთი, რძისა — 251 ტონთი, ბოსტნეულისა —1400 ტონთი, თამბაქოსი — 109 ტონთი, ყურძნისა — 775 ტონთი, ხილისა — 592 ტონთი. ქალაქში ყურადღებით სწავლობენ რესპუბლიკის რაიონების აგროსამრეწველო გაერთიანებათა გამოცდილებას. სპეციალისტთა ჯგუფი იყო მახარაძის, აბაშის, ქობულეთის რაიონებში. აქ გაითვალისწინეს სპეციფიკა, მიუსადაგეს რაიონების მიღწევები საკულორტო ქალაქის პირობებს და შექმნეს საქალაქო აგროსამრეწველო გაერთიანება, რომლის ცენტრალიზებული ფონდი 300 ათას მანეთს შეადგენს. გაერთიანებაში შედის სახალხო მეურნეობის სხვადასხვა დარგის წარმომადგენელი 51 ორგანიზაცია. ეს სიახლე შესაძლებელს გახდის უფრო ოპერატიულად და საფუძვლიანად მოკვიდოს ხელი მეურნეობის ფინანსური მდგომარეობის გაუმჯობესებასა. სპეციალისტთა გაანგარიშებთან, უკვე მომდინარე წელს გაერთიანების ფონდი შეადგენს დაახლოებით ორ მილიონ მანეთს. ახლა მთავარი მეცადინეობა ხმარდება სხვადასხვა სამინისტროსა და წყებაში შემავალი საწარმოებისა და ორგანიზაციების საქმიანობის კოორდინაციას, აგრეთვე კოლმეურნეობებისა და საბჭოთა მეურნეობების სპეციალიზაციის გაღრმავებას.

დიდ მუშაობას ეწევა აგროსამრეწველო გაერთიანება მოსახლეობასთან კოოპერაციის შემდგომი განვითარებისათვის. მიმდინარე წელს რვა თვის შედეგების მიხედვით მოსახლეობასთან დადებული ხელშეკრულებანი 942 სული მსხვილფეხა რქოსანი პირუტყვის, 1.713 სული ღორის გასუქების, 2.150 ტონა ბოსტნეულის, ხილისა და კენკრის დამზადების შესახებ. სახლეწიფოს უკვე ჩაბარდა 60 ტონა რძე, 400 ტონა ბოსტნეული, 500 ტონა ხორცი, 470 ტონა ხილი. არსებითის დაბარების უწევს გაერთიანება ზაზიბეგოვის, ოთარ ანავის შეუძლია თავს მოგვაგზავნოს თავისი ნება.

გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური ასამბლეის სესიაზე

ი ვ ა ს ა თ ა ნ დაკავშირებით, რომ 21 სექტემბერს იხსნება გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური ასამბლეის XXXVII სესია, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭომ დაამტკიცა სსრ კავშირის დელეგაცია სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრის, სსრ კავშირის საგარეო საქმეთა მინისტრის ა. ა. გრომიკოს მეთაურობით.

უკრაინის სსრ მინისტრთა საბჭომ დაამტკიცა უკრაინის სს რესპუბლიკის დელეგაცია რესპუბლიკის საგარეო საქმეთა მინისტრის ვ. ნ. მარტინენკოს მეთაურობით.

ბელორუსიის სსრ მინისტრთა საბჭომ დაამტკიცა ბელორუსიის სს რესპუბლიკის დელეგაცია რესპუბლიკის საგარეო საქმეთა მინისტრის ა. ე. გურინოვიჩის მეთაურობით. (საკდესი).

მეგობრულ ვიზიტად

18 სექტემბერს მოსკოვში ჯამოიკრიბა სამუშაო ვიზიტად ჩამოვიდა პოლონეთის გაერთიანებული მუშათა პარტიის ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრი, პოლონეთის სახალხო რესპუბლიკის საგარეო საქმეთა მინისტრი ს. ოლშოვსკი.

ამავე დღეს დაიწყო ა. ა. გრომიკოსა და ს. ოლშოვსკის მოლაპარაკება.

მოლაპარაკების დროს, რომელსაც მეგობრობისა და სრული ურთიერთგაგების ვითარებაში ჩაიარა, მხარეებმა განიხილეს საბჭოთა კავშირ-პოლონეთის ორმხრივი თანამშრომლობის განვითარების საკითხები და მიხვდნენ პერსპექტივები, აგრეთვე ორივე მხარისათვის საინტერესო საკვანძო საერთაშორისო პრობლემები.

„მაყოფილებით აღინიშნა, რომ წარმატებით ხორციელდება ფუძემდებელი მორგებანი, რომლებიც მიღწეულია სსრ კავშირში პოლონეთის სახალხო რესპუბლიკის პარტიულ-სახელმწიფო დელეგაციის 1982 წლის მარტის ვიზიტისა და 16 აგვისტოს ყირიმში კ. იარუზელსკისთან ლ. ი. ბრეჟნევის მეგობრული შეხვედრის დროს. საბჭოთა კავშირისა და პოლონეთის სახალხო რესპუბლიკის პარტიულ-სახელმწიფო დელეგაციის 1982 წლის მარტის ვიზიტისა და 16 აგვისტოს ყირიმში კ. იარუზელსკისთან ლ. ი. ბრეჟნევის მეგობრული შეხვედრის დროს. საბჭოთა კავშირისა და პოლონეთის სახალხო რესპუბლიკის პარტიულ-სახელმწიფო დელეგაციის 1982 წლის მარტის ვიზიტისა და 16 აგვისტოს ყირიმში კ. იარუზელსკისთან ლ. ი. ბრეჟნევის მეგობრული შეხვედრის დროს. საბჭოთა კავშირისა და პოლონეთის სახალხო რესპუბლიკის ერთიერთობა კვლავაც წარმატებით ვითარდება და მტკიცდება ყველა დარგში სოციალისტური ინტერნაციონალიზმის, თანამეგობრობის, სუვერენიტეტის, პატივისცემის, მეგობრული ურთიერთდახმარების მტკიცე საფუძველზე.

ნაუფლიეგს მოლაპარაკება გაგრძელდა.

• • •

ა. ა. გრომიკომ ს. ოლშოვსკის გაუმართა სადილი, რომლის დროს მეგობრული სადღეგრძელოები წარმოთქვეს.

საუბრიზე იყვნენ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრობის კანდიდატი, რუსეთის სფსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე მ. ს. სოლომენცევი, სხვა ოფიციალური პირნი.

• • •

კოლონეთის გაერთიანებული მუშათა პარტიის ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრი, პოლონეთის სახალხო რესპუბლიკის საგარეო საქმეთა მინისტრი ს. ოლშოვსკი, რომელიც ხანმოკლე სამუშაო ვიზიტად იმყოფებოდა მოსკოვში, 14 სექტემბერს სამშობლოს გაეშგზავნა.

ვაგზალში სტუმრის გასაცილებლად მოვიდნენ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრი, სსრ კავშირის საგარეო საქმეთა მინისტრი ა. ა. გრომიკო, სხვა ოფიციალური პირნი.

ამავე დღეს, ადგილობრივი დროით, ბ. ბოლეზლავ ბიერუტი, ბ. ბ. კომბახიძის, გ. ვ. გობეჯიშვილის ელეონორული ოსტატობაც, რომლებიც საბჭოთა პაიონიორნი ქართულ ეროვნულ კერძს ამზადებდნენ.

14 სექტემბერი

საერთაშორისო ლიტერატურის ჯურნალი

ლიტერატურული ფაქტები

მოვლენები

„ლუმანიგეს“ დღესასწაული

კურანეი. მშრომელთა ინტერნაციონალური სოლიდარობის მკაფიო მანიფესტაციად იქცა ბარაზის მუშათა გარეუბან კურნეში დამთავრებული გაზეთ „ლუმანიტეს“ — საფრანგეთის კომუნისტური პარტიის ბეჭდვითი ორგანოს ტრადიციული დღესასწაული. ფესტივალის საერთაშორისო ქალაქში წარმოდგენილი იყო მსოფლიოს 63 ქვეყნის კომუნისტური და მუშათა პარტიების, ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობების ჰარსის ორგანები. დღესასწაულის სტუმართა დიდი ყურადღება მიიპყრო გაზეთ „პრავდას“ პავილიონმა, რომლის ექსპოზიცია სსრ კავშირის შექმნის 60 წლისთავს მიეძღვნა. დამკვიდრებული ტრადიციისამებრ, ჩვენ ქვეყანას წარმოადგენდა ერთ-ერთი საბჭოთა რესპუბლიკა. წელს „ლუმანეტეს“ დღესასწაულზე ჩამოვიდნენ საქართველოს სს რესპუბლიკის წარმოგზავნილები. მნახველთა უდიდესი ინტერესი გამოიწვია სტენდმა, რომლებიც ეკონომიკის, მეცნიერებისა და კულტურის დარგში საქართველოს მიღწევებს ასახავენ.

ხალხური ქართული ხელოვნების ნამღერი დღესასწაული გახდა ამ რესპუბლიკის მსახიობთა გამოსვლები. უდიდესი წარმატებით ჩაიარა საქართველოს სსრ სახელმწიფო ფილარმონიის ვოკალური ანსამბლის „ცისფერი ტრიონ“ კონცერტებმა თ. სეფერთელაძის ხელმძღვანელობით.

საქართველოს სახელმწიფო ფილარმონიის საცეკვო ანსამბლმა „ცერეთლი“ რ. კიკვილაშვილის ხელმძღვანელობით დღესასწაულის სტუმრებს გააცნო ქართული ხალხური ქორეოგრაფია. ფესტივალის სტუმრებმა ხანგრძლივი ოვაციებით დააჯილდოვეს საქართველოს წარმომადგენლები, რომლებმაც ვირტუოზულად შეასრულეს ცეცხლოვანი ცეკვები.

ქართველ მსახიობთა ტრიუმფად იქცა მათი გამოსვლა საერთაშორისო ქალაქის ცენტრალურ ესტრადაზე.

ასობით სპორტის მოყვარული მოვიდა საბჭოთა პაავილიონში, სადაც მოჭადრაკეთა მსოფლიო ჩემპიონის ზოდების მატჩის მოსაწყლად ნ. ალეკსანდროვამ ერდროული თამაში სეანსები ჩაატარა.

დღესასწაულის სტუმრებმა ღირსეულად შეაფასეს თბილისელი მზარეულთა ბ. ნ. ბერიშვილის, დ. ბ. კობახიძის, გ. ვ. გობეჯიშვილის კულინარული ოსტატობაც, რომლებიც საბჭოთა პაავილიონში ქართულ ეროვნულ კერძებს ამზადებდნენ.

ეთიოპიის რევოლუციის მერვე წლისთავი

მენგისტუ ჰაილე მარიამის გამოსვლა

ადის-აბება. საყოველთაო შვიდობის დაცვა და განმტკიცება — თანამედროვეობის ყველაზე არსებითი ამოცანაა, რომელიც განუყოფლად არის დაკავშირებული ეროვნული განთავისუფლების, ახალი საერთაშორისო ეკონომიკური წესების, დემოკრატიისა და სოციალური პროგრესისათვის ბრძოლასთან, განაცხადა ეთიოპიის დროებითი სამხედრო ადმინისტრაციული საბჭოსა და შშრომელთა პარტიის ორგანიზაციის კომისიის თავმჯდომარემ მენგისტუ ჰაილე მარიამმა.

ეთიოპიის რევოლუციის მერვე წლისთავის გამო გამართულ ზეიმზე გამოსულისას მან ხაზი გაუსვა, რომ ყველა მშვიდობისმოყვარე ხალხს, საბჭოთა კავშირის მეთაურობით, დაძაბულობის შენელების პროცესის გაღრმავებისა და გამაკეთილი შეიარაღების შემცირებისათვის ბრძოლა ქვეყნად. ექსპლოატაციისა და ჩაგვრის სისტემის საბოლოო ლიკვიდაციის უცილობელ პირობად მიიჩნია. საბჭოთა კავშირმა, თქვა მენგისტუ ჰაილე მარიამმა, არა მარტო ოფიციალურად განაცხადა, რომ პირველი არ გამოიყენებს ბირთვულ იარაღს, არამედ ეთიოპიასა გამოიჩინა, როგორც თვისებრივ, ასევე რაოდენობრივად ბირთვული შეიარაღების წარმოების შეზღუდვის საქმეში, რაც მშვიდობისა და უშიშროების პრინციპებისადმი სოციალიზმის ბანაკის ერთგულების თვალსაჩინო დადასტურებაა.

ამასთან ამერიკის იმპერიალიზმი, რომელიც ცდილობს დაიცვას თავისი ეკონომიკური და პოლიტიკური ინტერესები, აშკარად დადგა საერთაშორისო დაძაბულობის გაღლიერების გზას, აირჩია სამხედრო ავანტიურიზმის პოლიტიკა.

ამერიკის შეერთებულმა შტატებმა არა მარტო შექმნა სამხედრო ბაზები სომალის ტერიტორიაზე ეთიოპიისთან საზღვრის მახლობლად, არამედ მოგადიშოს რეჟიმს გაუზარდა ყველაზე თანამედროვე იარაღი, ამასთან ცდილობს ქვეყნის შიგნით სომალიელ მმართველი წრეებისადმი მზრდი ოპოზიცია ეთიოპიის „ინტერვენციად წარმოადგინოს“.

ინგლისელ კომუნისტთა ამოცანები

ლონდონი. აქ გამართა დიდი ბრიტანეთის კომუნისტური პარტიის ალმასკომის სხდომა. სხდომაზე განიხილეს ბრაიტონში გამართული ბრიტანეთის ტრადენიონთა კონგრესის 114-ე ყრილობის შედეგები, აგრეთვე მთელი რიგი სხვა საკითხები.

დიდი ბრიტანეთის კომპარტიის ხელმძღვანელი ორგანოს სხდომის მონაწილეებმა დასახეს ინგლისელ კომუნისტთა ბრძოლის პროგრამა „უახლესი პერიოდისათვის. მათ, კერძოდ, განაცხადეს, რომ მთლიანად მხარს უჭერენ 22 სექტემბრისათვის გათვალისწინებულ პროფკავშირული მოქმედების დღეს ხელფასის გადიდებისა და ჯანმრთელობის დაცვისაფვის ასაგებებთა გაფფაროთობის შესახებ ქვეყნის საერდიენთ დაწესებულებების მუშაკთა მოთხოვნებთან სოლიდარობის ნიშნად. დიდი ბრიტანეთის კომპარტიის ალმასკომმა აგრეთვე საჭიროდ მიიჩნია ინგლისში მოეწყოს „მორნინგ სტარის“ ტირაჟის გადიდებისათვის.

საპროტესტო დემონსტრაცია კოსნერვატორული მთავრობის ანტიხალხური პოლიტიკის წინააღმდეგ, რომელიც უნდა გიმართოს ბრაიტონში მმართველი პარტიის კონფერენციის დროს.

სხდომაზე ხაზგასმით აღინიშნა, რომ საჭიროა გააკეთურონ ბრძოლა დიდი ბრიტანეთის კომპარტიის რიგების გაფართოებისა და გაზეთ „მორნინგ სტარის“ ტირაჟის გადიდებისათვის.

ფოტოფაქტი

ინინი ნახევრად სამხედრო ფორმას ატარებენ, შეიარაღებული არიან უკანასკნელი ნიმუშის ამერიკული იარაღით და არ მალავენ თავიანთ მთავარ მიზანს: არც მეტი, არც ნაკლები — დაამხონ კუბის კანონიერი მთავრობა. უმბერტო ალვარადომ (სურათზე მარცხნივ) და მისმა მსგავსებმა ამერიკის ხელისუფალთა ფრთებს შეიფარეს თავი სხვა კონტრრევოლუციონერებთან ერთად, რომლებიც „ლათინური ამერიკის ქვეყნებიდან გამოიქცნენ და სამშობლოს მოღალატენი და საერთაშორისო ტერორისტები გახდნენ. მათი ბანაკი — „ალფა-66“, რომელიც ოფიციალურად კუბელი კონტრრევოლუციონერების ტერორისტულ დაჯგუფებას ეკუთვნის, განლაგებულია ფლორიდაში, იეგრბლიანის ჭაობიან ადგილებში. ბანაკს ვითომ უმალავენ ყველა ამ ფოტოკამერებს და ხალხი იძლევიან ინტერვიუებს, რომლებშიც გულახდილად აცხადებენ, რომ „თავიანთ ხელს ამზადებენ არა მარტო აქ, არამედ გვატემალაშიც, ჰონდურასშიც, სალვადორშიც და კოსტა-რიკაშიც“. „ალფას“ ვაჭბატონები ალვარადოს ხელმძღვანელობით თითქმის დღიდაღამ ხვეწენ ხელმართული ბრძოლის ილეთებს, უხმაროდ „აქრობენ“ გუშაგებს, სწავლობენ მაგნატური ნაღმებისა და რადიოკავშირგაბმულობის საშუალებათა ხმარებას.

ბანაკს ხელმძღვანელების მიერ შემუშავებული ტაქტიკით გათვალისწინებულია კუბაზე გადასხვა ხოლმე 6-8-კაციანი ჯგუფები, რომელთა ამოცანაა ჯგუფები მოიკიდონ კუნძულზე, ეცადნი წაუკიდონ შაქრის ლერწმის პლანტაციებს, გაფუჭონ სატრანსპორტო მაგისტრალები და დივერსიები მოაწყონ ფაბრიკა-ქარხნებში. მიზანი ერთია; შეარყიონ თავიანთ ფეხზე ამდგარ ეროვნულ ეკონომიკური ცხოვრება, რაც შეიძლება მეტი მატერიალური ზარალი მიაყენონ მას.

სანტიაგო. ფოტოფაქტი

ამერიკის საინფორმაციო სააგენტო უარყოფს

ჰანოი. ვიეტნამის საინფორმაციო სააგენტომ უარყო ჩინეთის მხარის ცილისმწამებლური მონაპორები იმის შესახებ, თითქოს 10 სექტემბერს ვიეტნამის ორ თვითმფრინავსა დაერღვიოს ჩინეთის სამაერო სივრცე ნგუანსი-ჭუანის ავტონომიურ რაიონში.

ამგვარი მონაპორები, აღნიშნავს სააგენტო, ჩინეთის ხელისუფალთა წინასწარ მოფიქრებული ნაბიჯია, რომლის მიზანია ჩაშლოს ვიეტნამის მხარის წინადადებანი ორი ქვეყნის საზღვარზე მათი ეროვნული დღესასწაულების გამო შეიარაღებული და სხვა მტრული სათავეები ყველაფრის შესახებ, აგრეთვე მმართველია ვიეტნამ-ჩინეთის საზღვარზე მშვიდობის დამყარების წინააღმდეგ.

ვიეტნამის საინფორმაციო სააგენტო უარყოფს

ჰანოი. ვიეტნამის საინფორმაციო სააგენტომ უარყო ჩინეთის მხარის ცილისმწამებლური მონაპორები იმის შესახებ, თითქოს 10 სექტემბერს ვიეტნამის ორ თვითმფრინავსა დაერღვიოს ჩინეთის სამაერო სივრცე ნგუანსი-ჭუანის ავტონომიურ რაიონში.

ამგვარი მონაპორები, აღნიშნავს სააგენტო, ჩინეთის ხელისუფალთა წინასწარ მოფიქრებული ნაბიჯია, რომლის მიზანია ჩაშლოს ვიეტნამის მხარის წინადადებანი ორი ქვეყნის საზღვარზე. მათი ეროვნული დღესასწაულების გამო შეიარაღებული და სხვა მტრული სათავეები ყველაფრის შესახებ, აგრეთვე მმართველია ვიეტნამ-ჩინეთის საზღვარზე მშვიდობის დამყარების წინააღმდეგ.

დაჯილდოება

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულებები:

პარტიულ, საბჭოთა და სამეურნეო ორგანოებში ხანგრძლივი ნაყოფიერი მუშაობისათვის საქართველოს სსრ მსუბუქი მრეწველობის მინისტრის მოადგილე ამბ. ელენე თეიფოლეს ასული **შენირული** დაჯილდოვდა საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის სპატიო სიგელით.

საბჭოთა და სამართლდამცველ ორგანოებში ხანგრძლივი ნაყოფიერი მუშაობისათვის და დამსახურების სამოცდაათ წლისთავ დაკავშირებით საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის იერიხიდელი განყოფილების გამგე ამბ. პავლე ეპიფანეს ძე ბერძენიშვილი დაჯილდოვდა საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის სპატიო სიგელით.

საპატიო წოდებათა მინიჭება

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულებით ხანგრძლივი ნაყოფიერი სამეცნიერო-კვლევითი და საზოგადოებრივი მოღვაწეობისათვის მიენიჭათ საპატიო წოდებანი.

„საქართველოს სსრ მეცნიერების დამსახურებული მოღვაწისა:“

მეგრელიშვილს თამარ გრიგოლის ასულს — ფიზიკა-მათემატიკის მეცნიერებათა დოქტორს, საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის აბასთუმნის ასტროფიზიკური ობსერვატორიის ბრიგადირს, მთვარისა და პლანეტების განყოფილების ხელმძღვანელს.

„საქართველოს სსრ დამსახურებული ბიბლიოთეკარისა“:

ბოლქვაძეს ნარგიზა ილიას ასულს — საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის აბასთუმნის ასტროფიზიკური ობსერვატორიის ბიბლიოთეკის გამგეს.

კონსტრუქციული და პოზიტიური გადაწყვეტილებანი

ალჟირი. პალესტინის განთავისუფლების ორგანიზაციის აღმასკომის თავმჯდომარემ ი. არაფატმა ხაზი გაუსვა არაბული ქვეყნების სახელმწიფოთა და მთავრობათა მეთაურების ფესის XII თათბირზე მიღებულ გადაწყვეტილებათა პოზიტიურ ხასიათს. თათბირის დროს, თქვა მან ალეირის საინფორმაციო სააგენტოსათვის მიცემულ ინტერვიუში, არაბული ქვეყნების ხელმძღვანელებმა და დელეგაციებმა მაღალი შეფასება მისცეს პალესტინის რეკონსტრუქციას. ეს შეფასება თავისთავად არაბთა მტკიცე პასუხია ამერიკის შეერთებული შტატებისა და ისრაელისათვის. იგი იმას მოწმობს, რომ პალესტინის რეკონსტრუქცია ცოცხლობს არაბი ერის გულში.

პალესტინის ხელმძღვანელმა დაგმო ამერიკის შეერთებული შტატების პოზიცია, რომელიც ილაშქრებს ფესის თათბირის გადაწყვეტილებათა წინააღმდეგ, კერძოდ, იმ დებულებათა წინააღმდეგ, რომლებიც ითვალისწინებენ პალესტინის დამოუკიდებელი პალესტინის შექმნას. შეერთებულმა შტატებმა და მთელმა მსოფლიომ უნდა იცოდეს, თქვა მან, რომ არავის შეუძლია თავს მოგვაგზავნოს თავისი ნება.

წიგნი სულიერად გვამდიდრებს

— კარბი წიგნი სულიერად ამდიდრებს ადამიანს, შესაბამის განწყობილებას უქმნის მუშაობაში, — უთხრა პოეტ მ. ფოცხიშვილს წარჩინებულმა კაცმა ბ. ბეგეხვი, სოციალისტური შრომის გმირმა ჭ. ბუბლდიაშვილმა, როცა პოეტმა მას სამახსოვრო წარწერით ლექსების ტომი აჩუქა.

პოეტთან მეგობრული შეხვედრა გაიმართა გურჯაანის ტრადიციულ დღესასწაულზე. ომში დაღუპულთა ხსოვნისადმი მიძღვნილი დიადი მემორიალი ამ დღესასწაულის ცენტრი გახდა. აქ, ღია ეცტრადაზე, რომელიც „ჯარისაკაცის მამის“ დიდებული სკულპტურის გვერდით იყო მოწყობილი, დილიდანვე ჩამოვიდნენ რაიკომპკავშირთა აქტივისტები კაბეთის ყველა რაიონიდან. მათ დაახლოებით 20 ათასი წიგნი ჩამოიტანეს. მათ შორის იყო მხატვრული, პოლიტიკური, სასოფლო-სამეურნეო ლიტერატურა. დღესასწაულის მონაწილეებმა დიდი ინტერესი გამოიჩინეს ქართულ, რუსულ, უცხო ენებზე გამოცემული ცნობილი საბჭოთა და უცხოელი მწერლების ნაწარმოებებისადმი. ოცამდე წიგნი შეიძინეს დიასახლისმა წ. მეტრეველმა, მოსწავლემ მ. ქიტესამელამ და მრავალმა სხვამ.

დღესასწაული გამსწავლა პარტიის გურჯაანის რაიკომის პირველმდივანმა ბ. შინჯიკაშვილმა, სიტყვა წარმოთქვა წიგნის მოყვარულთა რესპუბლიკური საზოგადოების გამგეობის თავმჯდომარის პირველმა მოადგილემ დ. კაკაბაძემ. წიგნის მნიშვნელობაზე ილაპარაკეს, თავიანთი ლექსები წაიკითხეს პოეტებმა რ. მარგიანმა, მ. ფოცხიშვილმა, რ. ამაშუკელმა, ე. ნიჟარაძემ, კ. კოპერიძემ, შ. ხოდაშვილმა და სხვებმა.

დღესასწაულზე დაამშვენა სიმღერებმა და ცეკვებმა, რომლებიც რაიონის მხატვრული თვითმოქმედების მონაწილეებმა შეასრულეს.

(საქინფორმი).

• •

სურათზე: გურჯაანის რაიკოოპერატივის მოწინავე. გამყიდველი ნუგზარ უტიაშვილი (ცენტრში) წიგნის დღესასწაულზე.

(საქინფორმის ფოტოქრონიკა).

კონტროლზეა მკითხველთა წერილებზე

რედაქციას

უპასუხებენ

„თერჯოლი რაიონის სოფელ ქვედა სიმონეთში მცხოვრები ს. ჩუბინიძე გულისტკივილით გვწერდა, რომ მისმა ყოფილმა რძალმა შვილები მოატოვა და მათი ბედი აღარც კი აინტერესებს.

„ქუთაისის შინაგან საქმეთა სამმართველოს სისხლის სამართლის სამმეურნო ბანაკ-ციხეში ასალი ძიებისათვის. მაშ რატომ არ მოგვესწრა ექსპერიმენტები საკუთარრო მეურნეობაშიე?

წარმატება დამოკიდებულია ხალხზე, კონკრეტულ ადამიანზე, რომელიც სათავეში უდგას ამა თუ იმ კონკრეტულ საქმეს, ხაზგასმით აღინიშნა შეხვედრაზე. სწორედ ამიტომ არის ესოდენ საჭირო შემოქმედებითად გარდავქმნათ მუშაობა კადრებთან, მეტადრე ხელმძღვანელებთან. ადამიანებს უნდა ვიხმარებდეთ, ვამჩნევდეთ მათს ძლიერ მხარეებს, მიეფიციანებდეთ ნაკლოვანებებზე. ამ მხრივ ძალზე დიდი მნიშვნელობა აქვს ხელმძღვანელთა ატესტაციას. ეს საუბლიოს პარტიულ ორგანიზაციებში უკვე დაკვიდრდა ეს ტრადიცია, და თვით ატესტებულთა აზრით — ეს ფრიად საჭირო და სასარგებლო საქმეა. არანაკლებ აუცილებელია შევქმნათ კადრების სრულფასოვანი რეზერვი. ჩვენ უნდა გვაყვიდეს ადამიანები, რომლებიც საპირფოთ შემთხვევაში გაუძღვებიან ამა თუ იმ სამეზოს ან თავსაც მოაბამენ საქმეს, ყოველივე ამისათვის უნდა ვიზრუნოთ წინასწარ, რათა გამოვრიცხოთ წუნი, ვინაიდან ადამიანებან მუშაობაში არსებულ ხარვეზებს მოსდევს ფრიად სავალალო შედეგები — როგორც მატერიალური, ისე მორალური.

დღეს გაგრაში სუფევს სამუშაო ვითარება, ერთმანეთის ნდობისა, ადამიანების მიმართ თავაზიანი დამოკიდებულების ატმოსფერო. იგრძნობა ხელმძღვანელობის სიმტკიცე, იზრდება მისი აუტორიტეტი. ყოველივე ეს გვაფიქრებინებს: გაგრის კომუნისტები, ყველა მშრომელი პირნათლად შეასრულებენ მათ წინაშე დასახულ ამოცანებს.

(საკინფორმი).

ვიეტნამის საინფორმაციო სააგენტო უარყოფს

ჰანოი. ვიეტნამის საინფორმაციო სააგენტომ უარყო ჩინეთის მხარის ცილისმწამებლური მონაპორები იმის შესახებ, თითქოს 10 სექტემბერს ვიეტნამის ორ თვითმფრინავსა დაერღვიოს ჩინეთის სამაერო სივრცე ნგუანსი-ჭუანის ავტონომიურ რაიონში.

ამგვარი მონაპორები, აღნიშნავს სააგენტო, ჩინეთის ხელისუფალთა წინასწარ მოფიქრებული ნაბიჯია, რომლის მიზანია ჩაშლოს ვიეტნამის მხარის წინადადებანი ორი ქვეყნის საზღვარზე. მათი ეროვნული დღესასწაულების გამო შეიარაღებული და სხვა მტრული სათავეები ყველაფრის შესახებ, აგრეთვე მმართველია ვიეტნამ-ჩინეთის საზღვარზე მშვიდობის დამყარების წინააღმდეგ.

ტკბილი მეზვიდოვის საფუძველი

რაბათი. პროგრესისა და სოციალიზმის პარტიის ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს გამოძიებულნა განცხადება, რომელშიც ნათქვამია, რომ არაბული ქვეყნების სახელმწიფოთა და მთავრობათა მეუფეთრების ფესის XII თათბირის მიერ მიღებული გადაწყვეტილებანი რეალისტური ხასიათია არაბთა რიგების შეკავშირების გზაზე. თათბირის მონაწილეთა მიერ მიღებული გეგმის მიზანია არაბთა უფლებების განხორციელება და სამართლიან საფუძველზე ახლო აღმოსავლეთის კონფლიქტის მოწესრიგება.

უაღრესად მნიშვნელოვან წარმოგვიდგენია ის, აღნიშნულია დოკუმენტში, რომ არაბები არ შემოიფარგლონ თანხმობით ერთობლივი პოლიტიკური გეგმის მიმართ. მთა უპირველესი ვალია უზრუნველყონ ამ გეგმის დებულებების წარმატებული განხორციელება.

ბუბუნაობდი

ბუბუნაობდი მახარაძის რაიონის სოფელ ბაგვის ჩაის ფაბრიკაში მზა პროდუქციის მწონავად და სამეზოოად უკანონოდ გამათავისუფლეს, — სწერდა რედაქციას გაზეთ „კომუნისტის“ მკითხველი ლ. აბაშმაძე.

ამის გამო რედა

ქიმიურ ნივთიერებათა კონსტრუქტორები

გვესაუბრება საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის ვიცე-პრეზიდენტი, რესპუბლიკის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი ნ. ლანდია

14 სექტემბერს თბილისში მუშაობა დაიწყო კლორომეტრიისა და ქიმიური თერმოფიზმინანალიზის მიძღვნილმა მეცხრე სრულიად საკავშირო კონფერენციამ, რომელშიც მონაწილეობენ ქვეყნის უდიდესი სამეცნიერო ცენტრების წამყვანი სპეციალისტები.

საქმიფორმის კორესპონდენტმა სთხოვა კონფერენციის საორგანიზაციო კომიტეტის თავმჯდომარეს, საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის ვიცე-პრეზიდენტს **ნ. ა. ლანდიას** ეთქვა, თუ რა მნიშვნელობა აქვს მეცნიერთა ამ შეხვედრას.

— თანამედროვე ტექნიკის ბევრი ისეთი მნიშვნელოვანი დარგი გაჩეთბრება, როგორიცაა ქიმიური მრეწველობა, მეტალურგია, ბირთვული ენერგეტიკა, სიბიოტეკ ტექნიკა და სხვა, შეუძლებელია შესაბამისი თერმოდინამიკური გაანგარიშებების გარეშე, — თქვა ნ. ლანდიამ, ნივთიერებათა თერმოდინამიკური თვისებების განსაზღვრის ერთ-ერთი უძველესი მნიშვნელოვანი ექსპერიმენტული მეთოდია კალორიმეტრია — ქიმიური რეაქციებისა და სხვადასხვა პროცესის სითბური ეფექტების პირდაპირი გაზომვა. ამიტომ კონფერენციაზე წარმოდგენილ ნამუშევრებს დიდი პრაქტიკული და თეორიული მნიშვნელობა აქვს.

ქიმიური თერმოდინამიკა სწავლობს ფიზიკურ, ქიმიურ და სხვა პროცესებში ენერგიის გარდაქმნის კანონზომიერებებს. შეიძლება თქვას, რომ ცოდნის ეს დარგი საზოგადოდ წარმოადგენს მეცნიერებს ენერგიის შესახებ. იგი აკავშირებს სხეულების ელექტრულ, მაგნიტურ და სხვა მოცულობებს. ამ მოვლენების შესაწავლა წარმოებს მათში სითბოს მოძრაობის თვალსაზრისით. თერმოდინამიკა უმეტესად დაკავშირებულია ნივთიერებათა აგებულების თეორიასთან, მათი გარდაქმნა ბევრ ფიზიკურ-ქიმიურ კანონთან. ეს საშუალებას გვაძლევს მისი მეთოდები გამოვიყენოთ სხვადასხვანაირი პოლუსნაირი და პროცესების კვლევისათვის, კერძოდ, კონფერენციაზე მოვისმენთ მოხსენებებს, რომლებიც ეხება ამ მეცნიერების გამოყენებას გეოქიმიის, ბუნებრივი მინერალწარმოქმნისა და ბიოლოგიური პროცესების საკითხთა კვლევაში.

„თერმოდინამიკური“, გაანგარიშებანი საშუალებას გვაძლევს თეორიულად ვიწინასწარმეტყველოთ ამა თუ იმ პროცესის ჩატარების შესაძლებლობა, მიმართულება და სისრულე. ამ გაანგარიშებათა შედეგები საინეო რომ იყოს, უაღრესად ზუსტად უნდა ვიცნობდეთ ნივთიერებათა თერმოდინამიკურ თვისებებს. კალორიმეტრიისა და ექსპერიმენტული თერმოდინამიკის თანამედროვე მეთოდები საშუალებას გვაძლევს მივაღწიოთ მატად დიდ სიზუსტეს ნივთიერებათა ისეთი თვისებების განსაზღვრისას, როგორიცაა სითბოტევადობა, ენერგიის წარმოქმნა ნივთიერებათა ელექტროებიდან, მათი ფაზური გარდაქმნები და ა. შ.

საბჭოთა სპეციალისტებმა დიდ წარმატებებს მიაღწიეს ალნიშნული მეცნიერული მიმართულებების განვითარებაში. ამ სამეცნიერო ასპარეზზე ბოლო ოცი წლის გარკვეული წვლილი შეაქვთ ქართველ მეცნიერებსაც. თბილისის შეგვიდრაზე წარმოდგენილი იქნება საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის არაორგანული ქიმიისა და ელექტროქიმიის, ფიზიკის, მეტალურგიისა და სხვა ინსტიტუტების 20-მდე მოხსენება.

კონფერენცია მუშაობს რვა სექციად, რომელთაგან ერთი განიხილავს ბიოკალორიმეტრიის საკითხებს. მეცნიერები კონფერენციის მოახსენებენ უზუსტეს გამოკვლევებსა და ექსპერიმენტებს, რომლებიც შესრულდა მოლეკულურ და უჯრედსშორის დონეზე. ორგანიზმსა და მცენარეში მიმდინარე ბევრი პროცესის საიდუმლოების ამოცნობის მიზნით, ამ თემაზე მთელ რიგ ინფორმაციებს გააკეთებენ ქართველი მეცნიერების წარმომადგენლებიც.

— იმედი გვაქვს, — თქვა დასასრულ ნ. ა. ლანდიამ — რომ კონფერენცია, რომელიც ამ თვეში ერევანში ეკონომიკურ-ფინანსურ ინსტიტუტში მიიღებ ადგილს, ბევრ ახალი ბიჯი იყოს, შენს საკეთილდღეოდ გავაკეთე, შარშარ. რომ არ გაბვეულიყავი, — უთხარ ... ...

...

...

#

ᲕᲘᲜ ᲨᲔᲫᲚᲐ ᲒᲐᲐᲡᲬᲝᲠᲝᲡ?

ᲮᲔᲓᲕᲘᲗᲐᲓ მიგვაჩნია იმ აქსიომის გამეორება, რომ ბავშვის გონება თავისებური სუფთა დაფაა და ერთთან ძნელია ზედ ერთხელ დაწერილის წაშლა. როცა საკითხი ბავშვების ეხება, დიდი სიფრთხილით, დაფიქრებით უნდა ბიჭონ-დაიჯონის ყოველი. ამაზე დღეს ადარავინ დავობს.

მითუმეტეს გულსატკივნია, როცა უზუსტობა თუ შეცდომა კარგ საბავშვო სახელმძღვანელოში გაიპარება. რა ქნას ბავშვმა? ბოლ ხომ უეჭველად სჯერა დიდი-ლისა?

ჩემს მეორეკლასელ კოლეგას ლესლიკონი აქვს შემოღებული და ბეჯითად იწერს ოჯახურ ბალთან ახალ სიტყვებს და განმარტებებს. იმ რეფერატ-რომ გადავხედე, ზოგიერთმა განმარტებამ დამაეჭვა. ვიფიქრე, ყურმოკვრეული რაღაც-რაღაცეები ჩაუწერია-მეთქი და გავუსწორე. ბავშვმა თავისი სიმართლის დასამტკიცებლად სახელმძღვანელო დამიდო წინ („Русское слово". 1981 წ.), რას ვერჩოდი! წიგნიდან გადმოუწერია სიტყვასიტყვით. გამოგიტყდებით, ზოგი რამ, მეტი რომ არა, უზუსტოდ მომეჩვენა. აი, მაგალითად:

Чисто мойся — სუფთად იბანე (გვ. 21).

რომელი ქართველი დედა ამტყვის შვილს, პირი სუფთად იბანეო?

Я знаю — მე ვიცი (გვ. 131).

Умею — ვიცი (გვ. 211). დავიჯეროთ, ერთია Знаю და Умею? გაბა მათ სხვა ქართული შესატყვისი არ გააჩნიათ?

Схватил — მოიტაცა (გვ. 27). (ტექსტ. Шарик схватил мяч).

Схватил თუ მოტაცებაა, მაშინ Похищение რაღაა? ტექსტში გარკვევით წერია: Шариков ბურთს პირი ჩაავლო, სტაცო.

Ходим на лыжах — დავდივართ თხილამურებით (გვ. 97) — კალკა. თხილამურებით კი არ დადიან, დასრიალებენ, სრიალებენ.

Болит у тебя — გტკივა.

Уменя болит — მე მტკივა (გვ. 45). აქ (და სხვაგანაც) უეჭველად ერთი პრინციპი უნდა იყოს დაცული — ითარგმნოს ნაცვალსახელით ან უნაცვალსახელოდ. მაგრამ, ვგონებ, მაინც უნაცვალსახელოდ აჯობებდა. ბავშვებმა ბავშვობიდანვე უნდა შეითვისონ ჩვენი ზმნის ერთ-ერთი მთავარი უპირატესობა — პირიანობა!

Ложись спать — დაიძინე (გვ. 44). ვფიქრობთ, აქ აუცილებლად უნდა იყოს განმარტებული Ложись, მით უმეტეს, რომ ეს სიტყვა არც წიგნის ბოლოს დართულ ლექსიკონში არის ნახსენები.

Клещи — მარწუხები (გვ. 95). ჯერ ერთი, Клещи მარწუხია და არა მარწუხები. მეორეც, დღეს სიტყვა „იწვნა" იმდენად დამკვიდრდა მეტყველებაში, რომ ლურსმნის ამოსაღებ ხელსაწყოს ალარავინ ეძახის მარწუხს. მარწუხს სხვა ათასგვარი მნიშვნელობა აქვს (იხ. ტექნიკური ტერმინოლოგია").

Скворечня — ზოშინის სახლი (გვ. 96). სახლი ადამიანის გვინახავს, ზოშიებს კი საშობიე უდგათ.

Ставим — ვაგებთ. ვაგებთ კი არა, ვდგამთ ბავშვები საშობიეს (და არა ზოშინის სახლს) ხეებზე კი არ აგებენ, დგამენ.

Покрыты — დაფარულია. (გვ. 49) ამ და სხვა შემთხვევებშიც რიცხვში შეუსაბამობის თავიდან ასაცილებლად, ალბათ, აჯობებდა ამოლიანად მოგვეყვანა ეს ორსიტყვიანი წინადადება: Кусты покрыты, და ერთად აგვეხსნა.

Не знает — არ იცის. (გვ. 109). მაშინ „არ იცის" რაღას ნიშნავს?

— ძინავს (გვ. 135). ძინავს კი არა, სძინავს.

ერთი სიტყვით, სალექსიკონო მასალაში ბევრი რამ არის დასაზუსტებელი.

და კიდევ. მეშვიდე გვერდზე ერთ წლის ბავშვს ეკითხებიან: Где пишется большая буква? Почему? და ქართულად განუმარტავენ (სათაურის პირველი სიტყვა იწერება დიდი ასოთი. ზინადდება იწყება დიდი ასოთი. საკუთარი სახელები აგრეთვე იწერება დიდი ასოთი). დიდი ასოთი სათაურის პირველი სიტყვა იწერება თუ იწყება ან ეს კითხვა Почему? რისთვისღაა დასმული? როგორ უპასუხოს მეორეკლასელმა კითხვას, რატომ იწერება დიდი ასოთ?

მიზანშეუწონლად მიგვაჩნია „Русское слово"-ში ლერმონტოვის „Осень" შეტანა.

ეს თავისთავად უპრეტენზიო ლექსი შეუთავსებელია ქართულ სინამდვილესთან. იგი უსაყვედურებს შემოდგომას, ასე ადრე რად მოხვედიო, რატომ დაგვაკლე სითბო და მზეო. ჩვენში შემოდგომის მობრძანება უხარიათ. მას არც შუქი აკლია და არც სითბო. პირიქით, შემოდგომა საქართველოში ზაფხულს პატარა ბავშვებსაც ამცირებს და არც ძმიე და ხანგრძლივი ზამთრის წინამორბედია. ეს ლექსი რუსეთის კოლორატის გამომხატველია და არ შეეესაბამება ჩვენი ბავშვების წარმოდგენას (პირადს თუ ლიტერატურით შექმნილს) შემოდგომაზე. განა ასე ძნელია მხატვრულად გამართული და ზუსტ-ცნებიანი ერთსტროფიანი ლექსის მოძებნა?

წიგნში ზოგიერთი მასალა ვერ არის რიგიანად შერჩეული და ისინი რაღაც გიურკვეველი პრინციპით არის განლაგებული. მაგალითად, „Первое мая" და „Солнце печет" ბავშვებს იანვარში ეკენებათ დასაზეპირებელი, ხოლო ჩვენი მშვენიერი მაისის ბოლოს, ესე იგი სასწავლო წლის საზეიმო დასასრულის ჟამს შემდგენელნი სასწავლად „В жаркой Африке"-ს და „Кенгуру"-ს გვთავაზობენ.

როგორც ზემოთ ვთქვეთ, ფრიად სამწუხაროა, როცა სამაგვარი სახელმძღვანელოში უზუსტობანი გაიპარეს, მაგრამ კიდევ უფრო სავალალო ის არის, რომ წლეიბის მანძილზე არავინ იზრუნა მის გასასწორებლად. არადა, წიგნს ხუთი შემდგენელი და ორი რედაქტორი აწერს ხელს.

ზ. ლეშკასელი.

ᲞᲠᲝᲤᲔᲡᲝᲠᲘ გროგოლ ბრეგაძეს, საქართველოს ვ. ი. ლენინის სახელობის პოლიტექნიკური ინსტიტუტის სკკპ ისტორიის კათედრის გამგეს, ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორს, საქართველოს სსრ მეცნიერების დამსახურებულ მოღვაწეს, პარტიისა და დიდი სამამულო ომის ვეტერანს დაბადების 70 და სამეცნიერო-პედაგოგიური და საზოგადოებრივი მოღვაწეობის 50 წელი შეუსრულდა.

ქუთაისის მაზრის სოფელ ცეცხვათში ღარიბი გლეხის ოჯახში დაიბადა იგი. აქვე მიიღო დაწყებული განათლება. 1929 წელს კომკავშირის ორგანიზაციამ მას ახალგაზრდობის პოლიტიკური განათლების ხაზ პროპაგანდისტობა დაავალა. იმ დღიდან დაწყებული მარქსისტულ-ლენინური, საბჭოთა პატრიოტიზმისა და პროლეტარული ინტერნაციონალიზმის სულისკვეთებით მშრომელთა, განსაკუთრებით ახალგაზრდობის აღზრდის საპატო საქმეს ემსახურება.

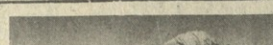

ᲛᲔᲪᲜᲘᲔᲠᲘ, ᲛᲝᲦᲕᲐᲬᲔ, ᲐᲦᲛᲨᲠᲓᲔᲚᲘ

1929 წელს გ. ბრეგაძე მუშაობას იწყებს ტყიბულის ქვანახშირის შახტში, მალე ეუფლება მნგრეველის პროფესიას და როგორც დამკვრელ მუშას 1931 წელს იღებენ კომუნისტური პარტიის რიგებში. 1932 წელს იგი წარმოგზავნეს ტყიბულის სამთო-სამრეწველო სასწავლებელში.

საქართველოს კპ (ბ) ტყიბულის რაიკომი გ. ბრეგაძეს ამიერკავკასიის უმაღლეს კომუნისტურ სკოლაში გზავნის სასწავლებლად. ამის შემდეგ მას აწიანურებენ ლექტორად საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პროპაგანდის განყოფილებაში, სადაც იგი წარმატებით მუშაობს დიდი სამამული ომის დაწყებამდე. 1941-1945 წლებში მოქმედი საბჭოთა არმიის რიგებშია.

საბჭოთა არმიის რიგებიდან დემობილიზაციის შემდეგ გ. ბრეგაძე 1946-1948 წლებში მუშაობს საქართველოს კპ (ბ) თბილისის კომიტეტის ლექტორთა ჯგუფის ხელმძღვანელად, ხოლო 1949-1953 წლებში საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პროპაგანდისა და აგიტაციის განყოფილების სექტორის გამგედ, უფროსად „აგიტატორის ბლოკნოტის" რედაქტორად და აქტიურად მონაწილეობს საქართველოს სსრ საზოგადოება „ცოდნის" ჩამოყალიბებასა და მუშაობაში.

გ. ბრეგაძე 1936 წლიდან ეწევა ნაყოფიერ სამეცნიერო-პედაგოგიურ მოღვაწეობას. 1945-1959 წლებში მუშაობს თბილისის ვ. ი. ლენინის სახელობის რკინიგზის ტრანსპორტის ინჟინერთა ინსტიტუტის მარქსიზმ-ლენინიზმის კათედრის გამგედ, 1959-1967 წლებში — საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის ი. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიის, არქეოლოგიისა და ეთნოგრაფიის ინსტიტუტის უფროს მეცნიერ თანამშრომლად. 1967 წლის ოქტომბრიდან დღემდე კი საქართველოს ვ. ი. ლენინის სახელობის პოლიტექნიკური ინსტიტუტის სკკპ ისტორიის კათედრის ხელმძღვანელობს.

თავისი მოღვაწეობის ყველა უბანზე გ. ბრეგაძემ ნთლად გამოავლინა გულმოდგინე შრომის უნარი, გამოიქეცა 120-ზე მეტი მეცნიერული შრომა, მათ შორის 12 მონოგრაფია. მის შრომებში ლოგიკური თანამიმდევრულობითა და ღრმა მეცნიერული ცოდნით არის გაშეშებული სკკპ ისტორიისა და თეორიის საკითხები, მკაფიოდ ჩანს ავტორის საღი აზროვნებისა და მეცნიერული კვლევის ნიჭი.

განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია გ. ბრეგაძის მონოგრაფიები: „ქართული სოციალისტური ერის ისტორიისათვის" და „საქართველოში ეროვნული საკითხის ლენინური გადაწყვეტის ისტორიული გამოცდილება". მარქსისტულ-ლენინურ ლიტერატურაში ეს პირველი მონოგრაფიებია, როშლებშიც მეცნიერების თანამედროვე მოთხოვნების დონეზეა გაშეშებული საქართველოში ეროვნული საკითხის ლენინური გადაწყვეტის ხანგრძლივ ეტაპზე გამოკვლეულა. მან 40-მდე შრომა მოუძღვნა საბჭოთა პატრიოტებმა და პროლეტარულ ინტერნაციონალიზმს, ბურჟუაზიული ნაციონალიზმის ყოველგვარი გამოვლინების წინააღმდეგ ბრძოლას, ხალხთა ლენინურ მეგობრობას.

საქართველოს ისტორიის ნარკვევების VII და VIII ტომებში შესულია გ. ბრეგაძის ნაშრომები „ქართველი ერის ეროვნული ინტერესები და საქართველოს სსრ სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების ლენინურ საკითხებზე. გ. ბრეგაძე მარქსიზმ-ლენინიზმის ყოველთა-მძლე მოძღვრის იდეებს დაუეჭრიმელი პროპაგანდისტია. იგი დიდი ყურადღებით და მზრუნველობით ეკიდება ახალგაზრდა მეცნიერული კადრების აღზრდას. მისი უშუალო ხელმძღვანელობით და იმპონენტობით 35-მა ახალგაზრდამ დაიცვა საკანდიდატო და სადოქტორო დისერტაცია.

თავის ჟედაგოგიურ-სამეცნიერო მუშაობას გ. ბრეგაძე კარგად უთავსებს აქტიურ პარტიულ და საზოგადოებრივ საქმიანობას, იგი 1967 წლიდან ხელმძღვანელობს საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პროპაგანდის განყოფილების ლექტორთა ჯგუფის სკკპ ისტორიის სექციას, არის აგრეთვე საქართველოს კომპარტიის ცენტრალურ კომიტეტთან არსებული პარტიის ისტორიის ინსტიტუტისა და თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სკკპ ისტორიის სპეციალიზებული საბჭოების წევრი.

ყველგან, სადაც კი მუშაობს გ. ბრეგაძე, გამოირჩევა მინდობილი საქმისადმი ერთგულებით, პრინციპულობით, შემოქმედებითი აქტიურობით, ამხანაგებისა და თანამშრომლებისადმი გულისხმიერებით, მეგობრული დახმარებითა და მზრუნველობით.

კომუნისტური პარტიამ და საბჭოთა მთავრობამ მაღალი შეფასება მისცეს გ. ბრეგაძის დამსახურებას საბჭოთა სამშობლოს წინაშე: იგი დაჯილდოებულია წითელი ვარსკვლავის, I და II ხარისხის სამამულო ომის ორდენით, მედლებით, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის სიგელებით, პატივცემა და საბჭოთა ორგანოების, აგრეთვე სსრ კავშირის საზოგადოება „ცოდნის" მრავალი სიგელითა და შრომების კოსკურსში გამარჯვების დიპლომებით.

მოუხედავად შვიდი ათეული წლისა, პროფესორი გ. ბრეგაძე აღსავსეა შემოქმედებითი ენერგიით. მეცნიერულ-პედაგოგიური და საზოგადოებრივი მუშაობის მდგომარეობა გამოცდილების მქონე, კვლავაც განაგრძობს ნაყოფიერ მეცნიერულ-პედაგოგიურ მუშაობას. მისთვის ჩვეული ენერგიითა და ენთუზიაზმით ილვწის სტუდენტი ახალგაზრდობის კომუნისტური სულისკვეთებით აღზრდასთვის.

გ. ᲫᲕᲐᲜᲘᲐ,
ᲞᲠᲝᲤᲔᲡᲝᲠᲘ, ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲡᲡᲠ ᲛᲔᲪᲜᲘᲔᲠᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐᲛᲡᲐᲮᲣᲠᲔᲑᲣᲚᲘ ᲛᲔᲪᲜᲘᲔᲠᲗᲐᲗᲐ ᲓᲝᲥᲢᲝᲠᲘ.

Ი. ᲩᲘᲥᲐᲫᲔ,
ᲞᲠᲝᲤᲔᲡᲝᲠᲘ, ᲘᲡᲢᲝᲠᲘᲘᲡ ᲛᲔᲪᲜᲘᲔᲠᲗᲐᲗᲐ ᲓᲝᲥᲢᲝᲠᲘ.

ᲡᲘᲪᲝᲪᲮᲚᲘᲡ ᲮᲔᲚᲝᲕᲜᲔᲑᲐᲨᲘ

ᲗᲘᲗᲕᲘᲗ წინ არის ქანდაკება: შიშველ ჯაბუკს თავი ერთმანეთზე გადაწყლართულ ფეხებში ჩაუტანავს, მარჯვენა ხელით სახე დაუფარავს, დაკმეული კუნთები მეტყველებს, რომ ცხოვრების დიდი ტვირთი აწევს ბეჭებზე ჯაბუკს. მნახველს იზიდავს ჯაბუკის ყოველი ნაკეთი, სხეულის ბუნებრიობა, ღიღინაზმი. რა არის ყველივე ეს? ჯაბუკი ძმიე ტვირთს მოუხრია, მაგრამ ვერ გაუსაოსია. იგი სასოწარკვეთილი და მორჩილი როდია. ჩვენ თითქოს ვგრძნობთ, რომ ჯაბუკი წელში გაიმართება, ულელს გადაავდებს, ამაყად წამოდგება და ღიღინერ მუშტებს მრისხანედ აღმართავს.

დაახლოებით ასეთი შინაარსი აქვს ვალერიან მიზანდარის სკულპტურულ ნამუშევარს „ულელქვეშ" (წარსულიდან), რომელიც მისი შემოქმედების აღრეული პერიოდის განეკუთვნება და ჩანაფიქრით, ფსიქოლოგიური განწყობილებით და ორიგინალური შესრულებით თანამედროვე ქართული ხელოვნების ერთ-ერთი საუკეთესო ნიმუშია.

ვალერიან მიზანდარი ქუთაისში დაიბადა, მამამისი — ლევანი ახალგაზრდობის წლებში კადეტთა კორპუსის ორკესტრის ხელმძღვანელობდა. მის ოჯახში ზრიად აყრიდა თავს ქუთაისის მოწონავე ინტელიგენცია — მუსიკოსები, მწერლები, პოეტები. ისეთმა გარემომ პატარა ვალერიანს თავიდანვე ჩაუნერგა ხელოვნების სიყვარული და ისიც ქუთაისის რეალურ სასწავლებელთან არსებულ ოთხწლიან სამხატვრო სტუდიაში შედის. სტუდიას ხელმძღვანელობდა ცნობილი პედაგოგი და მხატვარი ივანე ბეიმეული.

1928 წელს ვ. მიზანდარი უკვე თბილისის სამხატვრო აკადემიის სტუდენტია, სწავლობს ქანდაკებას ფაკულტეტზე. მისი ხელმძღვანელები იყვნენ ქართული რეალისტური ქანდაკების ფუძემდებელი იაკობ ნიკოლაძე და ნიკოლოზ კანდელაკი. ხატვას ასწავლიდნენ ი. შარლემანი, ე. ლანსერე, ი. გრინევსკი, მ. თიმაძე და სხვები.

ჯერ კიდევ აკადემიაში სწავლისას ყურადღება მიიქცია ვ. მიზანდარის ფერწერულმა ნამუშევრებმა „სამხარზე" და „გეგეთის ცეხე", ხოლო მისი სადიპლომო ნამუშევარი „კოლმეურნე" პროფესიული ოსტატობის ნიმუში გახლდათ.

აკადემიის დამთავრების შემდეგ ახალგაზრდა ხელოვანი ერთხანს იაკობ ნიკოლაძის - ასისტენტად მუშაობდა. სწორედ ამ ხანებში შექმნა მან შრომის გმირის, ბაქოელი მემანქანის კოსტა ტანასიეიტკის ბიუსტი, რომელიც ექსპონირებული იყო 1931 წელს პირველ საკავშირო გამოფენაზე.

1936 წლიდან ვალერიანი მშობლიურ ქუთაისში ბრუნდება და აქტიურად ებმება ქალაქის კულტურულ და საზოგადოებრივ ცხოვრებაში, ეწევა აქტიურ შემოქმედებითს და ბედგიგროვრ საქმიანობას. მან ბევრი ახალგაზრდა აზიარა მხატვრობის რთულ და მშვენიერ პროფესიას. უპირველესად მისივე ვაჟი, ცნობილი მოქანდაკე, თბილისის სამხატვრო აკადემიის პროფესორი გ. მიზანდარი, მოქანდაკეები ა. კიკვაძე, რ. მნაცაკანიანი, ზ. წითაშვილი, გ. ობიძე, გ. ლომთათაძე, მხატვრები ჯ. ფაჩუაშვილი, ბ. ზებიერიძე, ო. ქინდარია, კ. ფაჩუელია, გ. დოლეხაშვილი ა. ქეცლიძე, გ. გაგოშიძე და სხვები.

თავისი ხანგრძლივი შემოქმედებითი ცხოვრების მანძილზე ვ. მიზანდარმა ბევრი შესანიშნავი ნაწარმოები შექმნა. განსაკუთრებით აღსანიშნავია ცნობილი ფიგურული და კომპოზიციური ნამუშევრები: „კიკვიძე" (თანაავტორი გ. ნიკოლაძე), „ვ. ი. ლენინი" (დგას ქ. ყაზანში), „ედგა ბავშვიათ", „მიიკოფსკი" (თანაავტორი გ. ნიკოლაძე), „ქალიშვილი", „უკანასკნელი მეკურტნე", „პატარა ბებია", ბარელიეფები „თამარ მეფე", „შოთა რუსთაველი", „ილია ჭავჭავაძე", „გალაქტიონ ტაბიძე", პოეტების კოლაჟ ნადირაძის, ანდრია სინაურის, ფომენტი თომაშვილის, მსახიობების აკაკი ვასაძის, იპოლიტე ხვიჩიას, შალვა ხონელის, თეიმურაზ ლორთქიფანიძის, ვეტერანი კომუნისტის დიმენტი აბაშიძისა და სხვათა პორტრეტები.

ვალერიან მიზანდარი ბევრ შესანიშნავ მეცნიერს, მწერალსა და ხელოვნების მუშაკს იცნობდა და პირადი ურთიერთობა ჰქონდა თვალსაჩინო თანამედროვეებთან. მწერლებთან სიახლოვემ მას უკარნახა ჩანაწერება გაეკეთებინა ხოლმე და შემდეგ ნოველებსა და მოთხრობებს სახით წარიდგინა საზოგადოებისათვის. ჯერ კიდევ იაკობ ნიკოლაძის სიცოცხლეშივე დაისტამბა ვალერიან მიზანდარის მოთხრობები, რომლებიც დიდ მაესწავლებელს მიუძღვნა და საერთო მოწონება დაიმსახურა. ვ. მიზანდარს არასოდეს დავიწყებია სახელოვანი მასწავლებლის ამაგი და მასზე მოგონებები გამოაქვეყნა კიდევ სხვადასხვა დროს ჟურნალ „ლიტერატურასა და ხელოვნებაში", ეროვნულ „საბჭოთა ხელოვნებაში", ხოლო გამომცემლობა „საბჭოთა საქართველომ" 1977 წელს ცალკე წიგნად გამოსცა მოთხრობების კრებული „ვერონეზეს ცა".

ახლახან ქართველმა ხალხმა, ქუთაისის საზოგადოებრიობამ ლეგენდარული ხელოვანის დაბადების 70 წლისთავის იუბილე გადაუხადეს და ერთხელ კიდევ უსურვეს დღეგრძელობა ქართული ხელოვნების სასიკეთოდ.

Დ. ᲒᲔᲓᲔᲜᲘᲫᲔ.

ᲡᲣᲠᲐᲗᲘ: ᲕᲐᲚᲔᲠᲘᲐᲜ ᲛᲘᲖᲐᲜᲓᲐᲠᲘ თავის სახელოსნოში.

ᲨᲔᲛᲝᲒᲕᲘᲜᲐᲮᲐ ᲥᲕᲔᲚᲛᲐ ᲗᲑᲘᲚᲘᲡᲨᲘ

ᲔᲠᲗᲘ ᲡᲐᲦᲐᲛᲝᲡ ᲡᲘᲙᲔᲗᲔ

ᲐᲛ ᲪᲝᲢᲐ ხნის წინათ თბილისს ს. ორჯონიკიძის სახელობის კულტურისა და დასვენების პარკში გაიმართა მედუდუკეთა ანსამბლ „მტკვრის" საღამო, რომელიც ხსნ ქაკშიის შექმნის 60 წლისთავს მიეძღვნა.

საღამო შესავალი სიტყვით გახსნა და პროგრამა საინტერესოდ წარმართა ანსამბლის სოლისტმა რ. რამაზაშვილმა. მსმენელის გული მოინდირა ამ ხალხურმა შემოქმედებითმა კოლექტივმა, რომლის მხატვრული ხელმძღვანელია დუდუკის მოტრფიალე და თაყვანისმცემელი ლევან ამირხანიანი. ანსამბლის რეპერტუარში ძირითადად შედიოდა ქართული ხალხური პანგები და ძველი თბილისის ფოლკლორული მოტივები, ოდითგანვე რომ სისხლხორცეული იყო მრავალეროვან ძველ თბილისში.

აქ ხომ კონცერტებს მართავდნენ ისეთი ცნობილი მუსიკოსები, როგორიც იყვნენ ხაჩე ტალგუაშვი (მედუდუკეთა პირველი ანსამბლის შემქმნელი), ბაგრატ ბაგრამოვი, პავლე მისიურიძე, დავით ზაბაბაოვი, დავით ზუბიაშვილი, ბიბილო სუქიასოვი და სხვანი. სწორედ ამ უკანასკნელის მოწოდებ ითვლება დღეს უკვე საკმაოდ ცნობილი, დუდუკის მესაიდუმლე და მრავალ ხმებში ამმეტყველებელი ლევან ამირხანიანი.

ქართული ქალაქური ფოლკლორის ადგენა-განვითარებაში დღეს სასიკეთო ძვრები შეიმჩნევა. ამ საქმის ერთერთი მომაგვა საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტის მეცნიერი თანამშრომელი, საქართველოს ხელოვნების მუშაკთა სახლთან არსებული კლუბის „ქართული დუდუკის" თავმჯდომარე ტ. ნაცვლიშვილი — მედუდუკეთა ანსამბლების შექმნა-ჩამოყალიბების ორგანიზატორი. მისი თაოსნობით 1979 წელს საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტის საზოგადოება „ცოდნისა" შეიქმნა კლუბი „ქართული დუდუკი". იმავე წლის ოქტომბერში გაიმართა პირველი კონცერტი, რომელიც მიეძღვნის ინსტიტუტის დაარსების 50-ე წლისთავსა და პირველ „თბილისობას", ხოლო 1980 წელს ივნისში გამართული სალამო გამიზნული იყო ახალგაზრდობის XI მსოფლიო ფესტივალის ლაურეატის, სახალხო ანსამბლ „გორდას" დაარსების 35-ე წლისთავისათვის.

ტ. ნაცვლიშვილის ენთუზიაზმით საქართველოს ხელოვნების მუშაკთა სახლში ამჟამად მედუდუკეთა 9 ანსამბლია, რომლებშიც გაერთიანებულია ქართველი, სომეხი, აზერბაიჯანელი და სხვა ეროვნების მუსიკოს-შემსრულებლები. მათ საინტერესო რეპერტუარი აქვთ.

ამჟერად ანსამბლი „მტკვარი" მცირე პროგრამით წარდგა მაყურებელთა წინაშე, მაგრამ მაინც მოწონება და ოვაცია დაიმსახურა. ანსამბლის სამხატვრო ხელმძღვანელი წვერმბოან ერთად დღეთადღე ხვეწს საშემსრულებლო ხელოვნებას, ამრავალფეროვნებს სასიმღერო რეპერტუარს. მან ინდივიდუალური შემსრულებლებისაგან ჩამოაყალიბა დასი, რომელსაც შეუძლია წარმატებით გამოვიდეს ფართო აუდიტორიის წინაშე. აღსანიშნავია ისიც, რომ გუნდში ჰყავთ სოლისტი და ხალხური მოქმელი ი. რაფავილი, რომელიც საკუთარ ლექსებს ამღერებს ქართული დუდუკის თანხლებით.

მსგავსი საღამოები უთუოდ ხელს შეუწყობს აგრეთვე ზოგიერთი მივიწყებული ქართული პანგის აღდგენას.

ᲤᲠ. ᲡᲝᲛᲮᲘᲨᲕᲘᲚᲘ.

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲙᲣᲠᲝᲠᲢᲔᲑᲖᲔ

ᲛᲓᲘᲜᲐᲠᲔ წაბლარას წყლის ლამაზ ხეობაში, ზღვის დონიდან 930 მეტრ სიმაღლეზე გადაჭიმული კურორტი საირმე. წლითწლობით მშვენდება ეს ჯანმრთელობის ეკო, იზრდება მისი პოპულარობა. აჭაფი მინერალური წყალი კარგ გავლენას ახდენს თირკმლების, კუჭ-ნაწლავის ტრაქტის დაავადების, რევმატიზმის მკურნალობაზე.

ახლახან საირმეში მწყობრში ჩადგა 80-კაბინიანი ახალი საბანაბანი შენობა. ერთი საათის მანძილზე სამკურნალო ახანებს იღებს 80 ავადმყოფი.

● ●

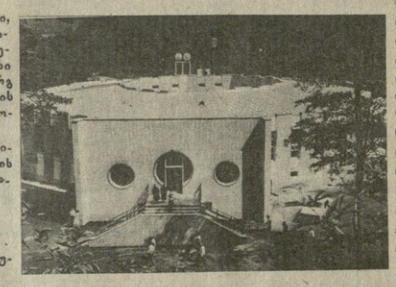

ᲡᲣᲠᲐᲗᲘᲡᲗᲕᲘᲡ: ლამაზ ხეობაში გაშლილა კურორტი საირმე; ახალი საბანაბანი შენობა.

ᲛᲐᲡᲘᲜᲯᲔᲚᲘᲐ ᲡᲐᲘᲠᲛᲔ

Გ. ᲒᲔᲠᲡᲐᲛᲘᲐᲡ ფოტო (სპეციალური ფოტოქრონიკა).

ᲔᲕᲠᲝᲠᲐᲡ ᲓᲘᲓᲘ ᲤᲔᲮᲑᲣᲠᲗᲘ ᲔᲡᲢᲐᲤᲔᲢᲐ

ᲓᲦᲔᲕᲐᲜᲓᲔᲚᲘ დღე ევროპის მრავალ ქვეყანაში დიდი საფებურთო ბატალიებით აღინიშნება. სწორედ დღეს გაიმართება ევროპის ტურნირების სასტარტო მატჩები, რომლის მონაწილეთა შორის საბჭოთა ფეხბურთელებიც არიან. უეფას თასის გათამაშების პირველ ოცდამეთრმეტედფინალურ მატჩებში ეროცლავს „ბლიინსკი" უმასპინძლებს მოსკოვის „დინამოს", თბილისის „დინამო" — ნეაპოლის „ნაპოლი", ხოლო გუშინ „სპარტაკმა" მიიღო ლონდონის „არსენალი" და იგი დიდმოცვარდა მოსკოველთა გამარჯვებით — 3:2. ევროპის ქვეყნების ჩემპიონთა თასის გათამაშების საწყის ეტაპზე კიევის „დინამოს" ეგებოდა „ნაპოლი", ხოლო თასების მფლობელთა თასის გათამაშების პირველ მატჩს მოსკოვის „ტორპედო" საკუთარ მოედანზე მიუნხენის „ბაიერნთან" გამართავს. ცხადია, ეს შეხვედრები და ისინიც, რომლებიც ევროპის დანარჩენი გუნდები ისასარეზენენ, ფეხბურთის გულშემატკივრთა დიდ ინტერესს იწვევენ.

გასაგები მიზეზების გამო ჩვენი ყურადღების ცენტრში იქნება თბილისის „დინამოსა" და „ნაპოლის" შეხვედრა. ბუნებრივია, ძველებურად ამოვიდგენთ მხარში დინამოელთა კოლექტივს და თავისებურ წვლილს გავიღებთ იმისაოვის, რომ „ფეხბურთ" წარმატებით ისასარეზოს. ამასთან დაკავშირებით, ალბათ, ურიგო არ იქნებოდა, თუ „დინამოს" ყველა გულშემატკივარს გავაცნობდით ახლახანს თბილისში სტუმრად მყოფი ევროპის ფეხბურთის ასოციაციათა კავშირის გენერალური მდივნის ჰანს ბანგერტერის გამონათქვამს: „ევროპის ტურნირების მოწყობის ფორმულებში სიახლეები არ არის. მაგრამ მინდა ყველას ყურადღება გავამახვილო იმ ზოგიერთ ორგანიზაციულ ცვლილებაზე, რომელთა შესახებ მაღრიდში, მსოფლიო ჩემპიონატის დღეებში გამართულ ფიფას 43-ე კონგრესზე თამაშის წესების საერთაშორისო საბჭომ იმსჯელა. საბჭომ მიიღო გადაწყვეტილება მაკარი სანქციები გამოიყენონ „ოთხი ნაბიჯის" წესის დამრღვევი მეკარეების მიმართ, რათა ამით გამოირიცხოს დროის „გაჭიანურება". გარდა ამისა, განსაკუთრებული ბრძოლა ექნებათ გამოცხადებული უხეშ მოთამაშეებს და ტრიბუნებზე ეთიკური ნორმების დამრღვევთა. ფიფამ ამ მხრივ მოქმედება უკვე წლევანდელი სეზონიდან ეკრძალა ეს იტალიელ ექსპერტებისგან დაიწყო" — ალბათ, ფიფო გასაგებად ვერ იტყვი. ამიტომ მაყურებლებში, თავიანთი გუნდების უყოლიად თავგანმდგარ გულშემატკივრებშიც კი არბილეს მოქმედებამ ამ „ოთხი ნაბიჯის" წესის დარღვევებსთან დაკავშირებით, უხეშ მოთამაშეებისა თუ ეთიკური ნორმების დამრღვევთა მიმართ სიმკაცრემ, ცხადია, სწორი და ამასთან თავდაპირელი რეაქცია უნდა გამოიწვიოს.

ალნიშნულ ცვლილებათა შესახებ ოფიციალურად ეცნობათ მწერთნელებსა და ფეხბურთელებს. ევროპის ქვეყნების საფეხბურთო ტურნირებისათვის მზადების დღეებში მწერთნელებმა თავიანთ კოლეტივებში სათანადო ახსნა-განმარტებითი მუშაობა გასწიეს და ამ მხრივ, არც თბილისის „დინამოა" გამონაკლისი.

ჩვენმა დინამოელებმაც იციან, თუ რაოდენ იზრდება მათი პასუხისმგებლობა ზემოაღნიშნულ სიტუაციებში. ფეხბურთელთა კარგი და კორექტული თამაშის, არბიტრების მიუკერძოებლობის, თამაშის წესების ცოდნის, მაყურებელთა ობიექტური და ზომიერი ემოციების ჰარმონიას რა სჯობს?! ყველამ უნდა ვიბრძოლოთ ასეთი ჰარმონიის დამყარებისათვის. ამით ხომ ფეხბურთიც და მისი გულშემატკივრიც მოგებული დარჩება.

ახლა კი მოკლედ იმ მატჩის მონაწილე გუნდებზე, რომელთა თამაშის უშუალო მოწმენი ვიქნებით. გუშინ „ნაპოლიმ" ივარჯიშა. მათ შორის ვიხილეთ ჩვენი ძველი ნაცნობები — კასტელინი, ბრუსკოლუტი, ფერარიო, ვინაკინი და პელეგრინი. ეს ის ფეხბურთელები არიან, რომლებმაც ოთხი წლის წინათ თბილისში „დინამოს" წინააღმდეგ ითამაშეს. „ნაპოლის" ძველი შემადგენლობიდან მარტო ეს ხუთეული დარჩა და გუნდი შესამჩნევად დადახალისდა. მისი ახალი მწერთნელი მასიმო ჯაკმინი დიდ იმედებს ამყარებს ქოლანდიელ რუუდი ტროლზე და არგენტინელ რამონ დიასზე: „ერთი დაცვის ბურჯია, მეორე კი მძლავრი შეტევი ძალაა". მწერთნელებმა წინასწარი „დაზვერვითი" მუშაობა ჩაატარეს და ცხადია თავ-თავიანთ საფეხბურთო ბანაკებში თამაზინთ მოსაზრებები გაანდეს სპორტსმენებს, კონკრეტული დავალებებიც მისცეს, რომელთა ამოქმედებას გულშემატკივრები დღევანდელი მატჩის დროს შეაღაბებენ. დინამოელთა მწერთნელი ნოდარ ახალაია იტალიაში „ნაპოლის" ორ მატჩს დაესწრო და მოსკოვიდან თბილისს მომავალი დაგვემზადაო. ახალაიას საკმაოდ მაღალი შეფასება მისცეს „ნაპოლის", და გვითხრა, რომ ახალი ყ